

7426 „POMOC BRATNIA“ Zakopane

XIII.

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU TOWARZYSTWA
DOMU ZDROWIA UCZĄCEJ
SIĘ MŁODZIEŻY POLSKIEJ
„POMOC BRATNIA“
W ZAKOPANEM

ZA ROK ADMINISTRACYJNY

1912/13

Kraków, Uniwersytet, Sala Nr. 2.

7426

XIII. SPRAWOZDANIE

Zarządu

Towarzystwa Domu Zdrowia
uczącej się młodzieży polskiej

„POMOC BRATNIA”

w Zakopanem

za rok administracyjny 1912/13

Zakopane 1913.

Nakład Tow. Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia”.

Czcionkami Drukarni Narodowej w Krakowie.

TREŚĆ.

	Str.
I. Wyciąg ze Statutu	3
II. Skład Zarządu Towarzystwa	6
III. Skład Towarzystwa	7
IV. Słowo wstępne	16
V. Uchwały Zjazdu Delegatów Kół i członków	18
VI. Działalność Zarządu	
a) Sprawy Towarzystwa	21
b) Sprawy Domu Zdrowia	28
c) Statystyka Domu Zdrowia	32
VII. Sprawozdanie Zarządu biblioteki	34
VIII. Sprawozdanie Kół	
Kolo Krakowskie	38
„ Techniczne	42
„ Lwowskie Medyczne	44
„ Lwowskie Uniwersyteckie	46
„ Wiedeńskie	46
„ Praskie	49
„ Brukselskie	50
„ Łozańskie	52
„ Kijowskie	53
„ Karlsruheńskie	53
„ Monachijskie	53
„ Zurychskie	53
IX. Zamknięcie rachunkowe	57
Bilans	60
Rachunek strat i zysków	62
Rachunek funduszu budowy Domu Zdrowia	64
Sprawozdanie Rady Nadzorczej	65
Wykaz wpisowego i wkładek członków	67
Wykaz datków jednorazowych	69
Projekt preliminarza na r. 1913/14	72
X. Sprawozdanie lekarskie	75

Wyciąg ze statutu Towarzystwa.

§ 1. Towarzystwo ma nazwę: „Towarzystwo Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem“.

§ 3. Celem T-wa jest niesienie pomocy chorej na gruźlicę uczącej się niezamożnej młodzieży, potrzebującej leczenia przedewszystkiem w Zakopanem.

§ 4. Środkami do tego celu są:

a) Przedewszystkiem utrzymanie własnego Domu Zdrowia w Zakopanem dla uczącej się niezamożnej młodzieży.

b) W miarę możności ułatwianie we wszelki możliwy sposób pobytu i leczenia w Zakopanem poza Domem Zdrowia potrzebującej tego uczącej się młodzieży.

c) Zakładanie i utrzymywanie własnych Domów Zdrowia w innych miejscowościach oraz ułatwianie we wszelki możliwy sposób pobytu i leczenia potrzebującej tego uczącej się niezamożnej młodzieży i poza Zakopanem.

d) Uświadamianie uczącej się młodzieży o skutkach gruźlicy i sposobach walki z nią za pomocą odczytów, pogadanek i t. p.

e) Inicyowanie i popieranie wszelkiej akcji, mającej na celu walkę z gruźlicą.

Skład Towarzystwa.

§ 5. T-wo składa się: z członków honorowych, założycieli, wspierających, zwyczajnych, nadzwyczajnych, oraz opiekunów Kół.

§ 6. b) Członkiem założycielem jest ten, kto, złożywszy na rzecz T-wa jednorazowo najmniej 200 Koron, zostanie w poczet członków założycieli przez Zarząd Główny przyjęty.

c) Członkiem wspierającym zostaje ten, kto, zobowiązawszy się do opłacania na rzecz T-wa najmniej 20 Koron rocznie, zostanie przez Zarząd Główny w poczet członków wspierających przyjęty.

d) Na członków zwyczajnych przyjmuje Zarząd Główny, względnie Zarządy Kół, młodzież polską, odbywającą studia w wyższych zakładach naukowych; członkowie zwyczajni opłacają wpisowego 1 Koronę i zobowiązują się do płacenia rocznej wkładki w kwocie 2 Koron.

e) Członka opiekuna zaprasza Walne Zgromadzenie Koła do sprawowania tej godności.

f) Członkiem nadzwyczajnym zostaje ten, kto, zobowiązawszy się do opłacania na rzecz T-wa przynajmniej 10 Koron rocznie, zostanie przez Zarząd Główny w poczet członków nadzwyczajnych przyjęty.

§ 7. Członkami założycielami i wspierającymi mogą być również osoby prawne, które wykonują przysługujące im prawa za pośrednictwem upoważnionych przez się w każdym poszczególnym wypadku przedstawicieli.

Przedstawicielem takim nie musi być członek T-wa Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia” w Zakopanem.

§ 8. Przestaje się być członkiem:

a) z powodu wystąpienia po uiszczeniu zaległych wkładek i piśmiennem uwiadomieniu Zarządu Głównego lub miejscowego Zarządu Koła.

b) przez nieuiszczanie wkładek przez 2 lata.

c) przez wykluczenie wyrokiem sądu rozjemczego.

Prawa i obowiązki członków.

§ 9. Wszystkich kategorii członkowie mają prawo:

a) uczestniczenia w Zjazdach Delegatów i Walnych Zgromadzeniach Kół z głosem doradczym,

b) wybieralności do Zarządu Głównego i Rady Nadzorczej,

c) wybieralności na Delegata na Zjazdy Delegatów T-wa.

§ 10. Każdy członek zwyczajny ma prawa:

a) wymienione w § 9,

b) wyboru i wybieralności do Zarządu Koła, którego jest członkiem,

c) wyboru i wybieralności na Zjazd Delegatów w myśl § 20,

d) uczestniczenia z głosem stanowczym w Walnych Zgromadzeniach Koła, którego jest członkiem,

e) pierwszeństwa przed innymi zgłaszającymi się, a posiadającymi poza tem te same warunki do korzystania z pomocy Towarzystwa.

§ 11. Wszystkich kategorii członkowie T-wa są obowiązani:

a) opłacać przewidziane statutem wkładki,

b) popierać cele T-wa i starać się o pomnożenie jego fundusów,

c) ułatwiać chorej niezamożnej młodzieży, potrzebującej leczenia, wogóle porozumienie się z Zarządem Głównym.

§ 12. Członkowie zwyczajni, przyjęci do Domu Zdrowia jako

Pensjonarze, nie mogą wykonywać przez czas pobytu w Domu Zdrowia swoich praw członkowskich.

Koła.

§ 13. Koło może się zawiązać na podstawie niniejszego statutu w każdej miejscowości, w której z gotowością założenia Koła oświadczy się przynajmniej 10 osób, które mogą być członkami zwyczajnymi, a Zarząd Główny T-wa na założenie Koła zezwoli.

W miejscowościach, w których istnieje już jedno Koło T-wa, nie mogą powstawać nowe.

§ 15. Koła spełniają we własnym zakresie zadania i cele T-wa, oraz wykonują polecenia Zarządu Głównego.

Władze Towarzystwa.

§ 27. Naczelnymi władzami Towarzystwa są:

- a) Zjazd Delegatów;
- b) Zarząd Główny;
- c) Rada Nadzorcza.

Zjazd Delegatów.

§ 28. Zjazd Delegatów składają:

- a) Członkowie Zarządu Głównego.
- b) Delegaci Kół.
- c) Członkowie Rady Nadzorczej.

§ 29. Zwyczajny Zjazd Delegatów odbywa się raz na rok w dniu 15 sierpnia w Zakopanem.

Zarząd Główny.

§ 35. Sprawami Towarzystwa zawiaduje Zarząd Główny, złożony z prezesa, wiceprezesa, sekretarza, zastępcy sekretarza, skarbnika, — wybranych z pośród wszystkich kategorii członków Towarzystwa.

Rada Nadzorcza.

§ 40. Rada Nadzorcza składa się z 5 członków Towarzystwa, wybranych przez Zjazd Delegatów w myśl § 31 c. W skład Rady Nadzorczej ma wchodzić przynajmniej jeden z członków zwyczajnych.

Domy Zdrowia.

§ 45. Domami Zdrowia zarządzają w części lekarskiej Dyrektorzy, w części zaś administracyjnej — Administratorzy.

II.

Skład Zarządu Towarzystwa.

Zarząd Towarzystwa.

Prezes: Dr. Kazimierz Dłuski.

Wiceprezes: Dr. Karol Morawski.

Sekretarz: Leopold Winnicki.

Zast. Sekretarza: Józefa Osiecka ¹⁾

Skarbniczka: Elżbieta Trenklerówna.

Administracja Domu Zdrowia.

Dyrektor Domu Zdrowia: Dr. Edmund Brzeziński.

I. Asystent: Dr. Witold Umiastowski.

II. Asystent: Dr. Marya Felauer ²⁾

Kierownik kancelarii T-wa: Leopold Winnicki.

Administratorka: Aleksandra Hellmanowa ³⁾

Urzędnik T-wa: Jan Załuska.

Zarządzający biblioteką: Jan Załuska ⁴⁾

Rada Nadzorcza.

Dr. Bronisława Dłuska (prezes).

Floryan Grużewski.

Dr. Antoni Kuczewski. ⁵⁾

Rafał Kornilowicz.

Tadeusz Kornilowicz.

¹⁾ Kooptowana dnia 14. IX 1912 r. w miejsce p. J. Wilczyńskiej.

²⁾ Od 15. V 1913 r. zastępuje p. Dr. M. Felauer p. Dr. M. Ratyńska.

³⁾ Do 10. X 1912 r. czynności administracyjne spełniała p. J. Kuczewska,
od 10. X 1912 r. do 1. IV 1913. p. L. Winnicki.

⁴⁾ Do 10. VI 1913 r. biblioteka była pod zarządem pensjonarzy Domu
Zdrowia.

⁵⁾ Zrezygnował dn. 3. III 1913 r.

III.

Skład Towarzystwa.

a) Członkowie honorowi:

1. Brzozowska Emilia † (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 24 lutego 1901 r.).
2. Marya z Górskich Kazimierzowa hr. Sobańska (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 16 sierpnia 1903 r.).
3. Dr. Kazimierz Dłuski (mianowany członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 15 sierpnia 1907 r.).
4. Andrzej Toczyłowski (mianowany członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 15 sierpnia 1907 r.).
5. Dr. Józef Żychoń (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
6. Dr. Antoni Kuczewski (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
7. Józefa Antonowicz-Kuczevska (mianowana członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
8. Dr. Bronisława Skłodowska-Dłuska (mianowana członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).
9. Michał Ługowski (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).
10. Aleksander Litwinowicz (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).

b) Członkowie założyciele:

(złożyli na rzecz Tow. jednorazowo przynajmniej 200 kor.).

1. Legat im. Stanisława Wy-	6. Fundacja śp. Jadwigi Bełza
spiańskiego 2653 K. 84 h.	7. Fundacja śp. Haliny Bełza
2. Abakanowiczówna Zofia	8. Anna de Bierguelle
3. Arkuszewski Jan	9. Hr. Wł. Branicki z Sucheja
4. Prof. Dr. Baranowski Ignacy	10. Dr. Wład. Bujalski z Wilna
5. Mecenasa Stanisław Bełza	11. Chojecki Zygmunt

12. Prof. Dr. Ciechanowski St.	51. Mergentaler Janina i Broni-
13. Dr. Chrostowski Bronisław	sława
14. Czarnecka Anna	52. Natansonowa Antonina
15. Prof. Marya Skłodowska-	53. Neprosowa Klementyna Au-
Curie	gustowa
16. Dr. Dłuska Bronisława	54. Orsetti z Jełowieckich Marya
17. Marya i Marta Dworskie †	55. Orsetti Jan
18. Hr. Dzieduszycki Tadeusz	56. Ostrowski Józef
19. Dziewulska Antonina	57. Paderewska Helena
20. Ks. Filipski Rudolf	58. Paderewski Ignacy
21. Dr. Fried Rudolf	59. Popiel Wacł. z Hołoniowa
22. Prof. Dr. Gluziński Antoni	60. Hr. Potocki Jakób
23. Gnatowski Zygmunt †	61. Hr. Potocka Teresa
24. Górski Ludwik	62. Płoczcanki i Płoczczenie
25. Górski Ludwik jun.	63. Płużańska Joanna
26. Grzybowska Eugenia	64. Hr. Przeździecki Konstanty
27. Horodyska Antonina	65. Rostkowski Stanisław
28. Imbirowiczowa Helena †	66. Rothert Aniela
29. Iwański August	67. Rothertowie Olga i Wład.
30. Jarnuszkiewiczowa Marya	68. Ks. Sanguszko Roman
31. Jerzmanowski Erazm	69. Sienkiewicz Henryk
32. Janisławski August	70. Skarżyńska Klementyna
33. Jodko-Narkiewicz Zyg.	71. Skarżyńska Karolina
34. L. & G. Kaden	72. Poseł Śliwiński Hipolit
35. Tokarzewska - Karaszewicz	73. Hr. Sobańska Kazimierzowa
Laura	74. Hr. Sobański Kazimierz †
36. Komendziński J. I.	75. Hr. Sobański Antoni
37. Prof. Kostanecki Kazimierz	76. Hr. Sobański Feliks
38. Dr. Mirosław Kernbaum †	77. Hr. Sobański Michał
39. Hr. Krasiński Adam †	78. Hr. Sobańska Teresa
40. Mec. Dr. Koch Teodor	79. Hr. Sobańska Ludwika
41. Br. Kronenberg Leopold	80. Hr. Sobański Henryk
42. Dr. Kuczewski Antoni	81. Hr. Sobański Witold
43. Kurnatowski Lucyan	82. Dr. Sokołowski Alfred
44. Kuszell Róża	83. Sokołowska Teresa
45. Laskus Franciszek	84. Schiele Kazimierz
46. Leśkiewicz Józef	85. Schiele Anna
47. Mecenas Libicki Stanisław	86. Slenker Józef
48. Małachowska Leonida	87. Szymańska Marya
49. Małuja Adela	88. Hr. Tarnowski Zdzisław
50. Mazaraki Henryk	89. Taube Gustaw

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA” NA GUBALÓWCE W ZAKOPANEM.
PAWILON DLA KOBIET I WERANDA.

90. Toczyłowski Andrzej
91. Tow. nauczycieli szkół wyż.
92. Tabeau Ferdynand
93. Trylski Zygmunt
94. Wawelbergowa Ludwika
95. Prof. Dr. Wicherkiewicz B.
96. Wielowiejski Jerzy
97. Prof. Windakiewicz Stan.
98. Doktorostwo Władysława-
stwo Wiskontt z Kostromy
99. Prof. Dr. Wrzosek Adam
100. Z hr. Zamoyskich księżna
Drucka-Lubecka Marya
101. Rejent Zaborowski Józef
102. Hr. Zamoyski Maurycy
103. Hr. Zamoyski Władysław
104. Dr. Zieliński Edward
105. Rada miasta Lwowa

Towarz. akademickie:

106. „Bratnia Pomoc“ stud. Uni-
wers. Warszawskiego
107. „Spójnia“ stow. stud. Uni-
wers. Warszawskiego
108. „Zjednoczenie“ słuchaczy
politechniki Warszawskiej
109. „Wzajemna Pomoc“ ucz-
niów Wszechnicy Jagiel.
110. „Bratnia pomoc“ słuchacz.
Politechniki we Lwowie
111. Tow. uczącej się młodzieży
polskich szkół wyższych
w Moskwie
112. „Zjednoczenie“ Tow. mło-
dzieży polskiej za granicą
113. Korporacja studentów Po-
laków w Odessie
114. „Polonia“ stowarz. student.
w Kijowie
115. „Praca“ stowarz. student.
w Warszawie
116. „Bratnia Pomoc“ słucha-
czów Akademii Rolniczej
w Dublanach
117. „Bratnia Pomoc“ stud.
Polaków w Monachium
118. Biblioteka medyków
w Krakowie
119. Biblioteka słuch. medy-
cyny we Lwowie
120. Korporacja Polska słucha-
czów i słuchaczek wyższych
zakł. naukowych w Kijowie
121. Polska Czytelnia Akademi-
cka w Karlsruhe
122. „Zdrowie“ Tow. ku wspie-
raniu piersiowo chorej, uczą-
cej się młodzieży żydowsk.
szkół wyższych i średnich
123. Koło „Pomocy panien“
124. „Bratnia Pomoc“ słuch.
Polaków Politechniki Ki-
jowskiej

c) Członkowie wspierający:

(płacą na rzecz Towarzystwa przynajmniej 20 koron rocznie)

1. Andronowski
2. Aspis Władysław
3. Augustowski Władysław
4. Augustowski Witold
5. Bukowiński Władysław
6. Bassakówna Zofia
7. Bachrach Feliks
8. Bełza Stanisław Mecenaz
9. Biechońska Jadwiga
10. Biechoński Wojciech

11. Biedrzycka Helena
12. Biernaccy Doktorostwo
13. Bogdański Józef
14. Bogdańska Marya
15. Boukszan
16. Brezowa z Ordów Stefania
17. Broniewski Leon
18. Dr. Brzeziński Edmund
19. Brzezińska Helena
20. Dr. Bagieński Piotr
21. Hr. Branicki Wł. z Suchej
22. Buszczyński Konstanty
23. Prof. Dr. Bujwid Odo
24. Dr. Bujalski Władysław
25. Burzyński Piotr
26. Chamcowa Helena
27. Dr. Chełchowski Kazimierz
28. Dr. Chełmoński Adam
29. Chlebowska Ksawera
30. Dr. Cykowski Stanisław
31. Cybulski
32. Ks. Czetwertyńska Marya
33. Czekanowski Stanisław
34. Czapelski Kazimierz
35. Docent Dr. Czarnecki
36. Dąbrowski Stanisław
37. Dr. Drobner Bolesław
38. Derewojed Stanisław
39. Dietz Stanisława
40. Dr. Dłuska Bronisława
41. Dr. Dłuski Kazimierz
42. Esman Walentyna
43. Dr. Flatau Edward
44. Prof. Fiedler Tadeusz
45. Dr. Fidler Henryk
46. Franaszek Aniela
47. Fruchtmanowa Bolesława
48. Gnatowski Paweł
49. Glass Alina
50. Glass Jabób
51. Prof. Dr. Glużyński
52. Gołkontt Jan
53. Dr. Grek Jan
54. Asystent Dr. Gröbel Eman.
55. Grohmanowa A.
56. Grohman Paulina
57. Grohman Olga
58. Grohman Leon
59. Grohman Henryk
60. Gruzewski Floryan
61. Gruzewska Paulina
62. Dr. Handelsmann Bronisław
63. Prof. Dr. Halban
64. Hanicka Marya
65. Hanicki Feliks †
66. Henneberg Halina
67. Prof. Dr. Herman
68. Hersowa Bogusławowa
69. Dr. Hładyi Michał
70. Dr. Hłasko Bernard
71. Dr. Hołówko Antoni
72. Docent Dr. Hornowski
73. Horwattowa Jadwiga
74. Dr. Jurkiewicz Maryan
75. Jabłońska Marya
76. Jacobson Stefan
77. Dr. Janiszewski Tomasz
78. Janowska Kazimiera
79. Janowski Włodzimierz †
80. Jankowski Czesław
81. Dr. Januszkowski Aleksand.
82. Dr. Jedlička
83. Prof. Dr. Joteykówna
84. Jakubska Paulina
85. Prof. Jaworski Leon
86. Prof. Dr. Jurasz
87. Dr. Kaufman Mieczysław
88. Dr. Kawiński Bolesław
89. Kasperski
90. Kleszczyńska Helena
91. Prof. Kołczykiewicz Maciej
92. Koło Panien w Przemyśle

93. Komendziński Józef
94. Konowa Eugenia
95. Kon Adolf
96. Kohan Leon
97. Kończak Paweł
98. Dr. Kornikowicz Edward †
99. Kosmowska Irena
100. Kornikowicz Rafał
101. Korkozowiczowa Leonia
102. Korsakówna Zofia
103. Korsakowa Konstancja
104. Dr. Korzon Tadeusz
105. Kędzierski
106. Dr. Kikinger
107. Prof. Dr. Kościński
108. Kozłowski
109. Kowerski Bron. Mecen.
110. Kotarbińska Lucyna
111. Dr. Kraszewski Wacław
112. Prof. Dr. Kučera
113. Kuczeńska-Antonowicz Józ.
114. Dr. Kuczewski Antoni
115. Kulwiec Karol
116. Kuszel Wacławostwo
117. Lewandowska Oktawia
118. Lewandowscy Julianostwo
119. Lewandowscy Władysław
120. Lewandowscy Henrykostwo
121. Lewińska Zofia
122. Litwinowiczowa Leonia
123. Litwinowicz Aleksander
124. Ludwigowa
125. Ks. Lubomirska Eleonora
126. Dr. Łaba
127. Dr. Łogucki August
128. Ługowski Michał
129. Łusakowska Janina
130. Dr. Majerczak Wiktor
131. Dr. Maciański Leon
132. Mahota Stef. z Horodyskich
133. Maliński Mask. Mecen.
134. Dr. Marenicz A.
135. Dr. Marenicz Stanisław
136. Maryewska Józefa
137. Mazaraki Zofia
138. Mergel Marya
139. Meyer B.
140. Poseł Merunowicz Teofil
141. Mierzejewska Marya
142. Mińkowski M.
143. Mittelstaedtowa K.
144. Dr. Michałowicz
145. Prof. Dr. Mikułowski-Pomorski
146. Dr. Morawski Karol
147. Mogilnicka Eliza
148. Dr. Moraczewski Julian
149. Dr. Muttermilch St.
150. Dr. Emil Müller, inspektor szpitali krajowych
151. Michalska Jadwiga
152. Narkiewiczowa Zofia
153. Niemyska Barbara
154. Niemyski Leon
155. Niewiadomski Jan
156. Nikorowiczowa Antonina
157. Nikorowiczowa Emeryka
158. Nikorowiczówna Wiktoria
159. Nikorowicz Konrad
160. Niklasiński Teofil
161. Nowak Tadeusz
162. Okołowiczówna Stanisł.
163. Olecka Helena
164. Orsetti Marya
165. Osiecimska Anna
166. Dr. Ostaniewicz Edward
167. Docent Dr. Ostrowski
168. Opolski Stanisław
169. Orłowski Stanisław
170. Oziębłowska Marya
171. Palmi Jan
172. Pączkiewicz Kazimierz

173. Prof. Dr. Pareński Stan.†
174. Pawłowska Janina
175. Pawłowska M.
176. Pawłowski Józef inż.
177. Biskup przemyski Józef Se-
bastyan Pelczar
178. Pfejferowa Julia
179. Inż. J. Pinkus
180. Piwowar
181. Dr. Pogonowska Marya
182. Pogorzelska Jadwiga
183. Połoniecki Bernard
184. Prof. Dr. Popielski
185. Poznańska Żanetta
186. Popławska Wanda
187. Prokschowa Karolina
188. Prószyńska Marya
189. Przewalski Szymon
190. Ks. Puzyna
191. Prof. Dr. Raczyński
192. Prof. Dr. Raciborski
193. Radoński
194. Regelmanowa Helena
195. Repczyński Józef
196. Dr. Rychliński Karol
197. Reinberg Artur inż.
198. Reicher Stanisław
199. Rogowska
200. Rogoziński Józef
201. Rosenblumówna Zofia
202. Prof. Dr. Rostański Józef
203. Radca Dworu Prof. Dr.
Rydygier Ludwik
204. Rybiński Lucyan inż.
205. Dr. Rymsza Adam
206. Rumiński Aleksander
207. Dr. Rutkiewicz Mamert
208. Rutkowska Marya z hr.
Tyszkiewiczów.
209. Dr. Saski Józef
210. Dr. Silberstein Józef
211. Serafinowiczowa Tekla
212. Hr. Sobańska Marya
213. Sołtysikowa Agnieszka
214. Słowika J. F. wdowa
215. Ks. Dr. Siemieński Jan
216. Skarzyńska Karolina
217. Skarzyńska Klementyna
218. Skotnicki Teodor
219. Słomkowski Władysław
220. Mecenas Sokołowski Józef
221. Sakowiczowie J.
222. Suryń Stanisław
223. Surzycki K.
224. Schramm Władysław
225. Sadłowski Władysław
226. Dr. Sabałowski
227. Surynowa Irena
228. Stokowska Jadwiga
229. Stokowska Zofia
230. Stokowski Stefan
231. Stypułkowska Jadwiga
232. Syrwidowa Marya
233. Księżna Sułkowska Marya
234. Hr. Szembek
235. Szlenker Karol
236. Szpotański Stanisław
237. Mecenas Sumorok Restytut
238. Świeprawski Władysław
239. Toczyłowska Wanda
240. Dyrektor Tomicki Józef
241. Trańczuk
242. Trenklerowa Matylda
243. Trenklerówna Elżbieta
244. Trenkler Teodor †
245. Trenklerówna Jadwiga
246. Prof. Ks. Dr. Trzeciak Stan.
247. Wąsowicz Ludwik
248. Dr. Wieser
249. Wirszyłło Ignacy
250. Dr. Wilczyński Henryk
251. Prof. Dr. Witkowski A.†

252. Notar. Dr. Witosławski T.
 253. Wierzbicki Andrzej
 254. Dr Wojnicz Aleksander
 255. Wolski Adam
 256. Wolibnerowa Marya
 257. Wosiński Paweł
 258. Ks. Woroniecka Marya
 259. Winnicki Leopold
 260. Wisskonti Drostwo Władysławowstwo
 261. Wiktorowa
 262. Wiszniewski Karol
 263. Wrzaskówna Ludmiła
 264. Wróblewski Jan
 265. Wielopolski
 266. Zagórska Cecylia
 267. Zieliński Tadeusz
 268. Zieliński Stanisław
 269. Dr. Zaborski Karol
 270. Prof. Dr. Zalewski
 271. Zawadzka Janina
 272. Zejfert Felicja
 273. Zubowicz Ksawery
 274. Żeromski Stefan
 275. Żelechowski Konstanty
 276. Dr. Żychoń Józef
- Stowarz. akademickie:
277. Akad. Koło Przyrodników Wszechnicy Lwowskiej
 278. Bibl. Medyków w Krakowie
 279. Biblioteka słuch. medycyny we Lwowie.
 280. Biblioteka słuch. praw U. U. J.
 281. Bratnia Pomoc w Dublanach
 282. Bratnia Pomoc w Genewie
 283. Bratnia Pomoc medyków U. U. J. w Krakowie
 284. Bratnia Pomoc słuch. politechniki we Lwowie
 285. Bratnia Pomoc słuch. Akad. weteryn. we Lwowie
 286. Bratnia Pomoc w Lipsku
 287. Bratnia Pomoc w Monachium
 288. Bratnia Pomoc we Wrocławiu
 289. Bratnia Pomoc w Paryżu
 290. Chór akademicki w Krakowie
 291. Czytelnia akad. w Krakowie
 292. Czytelnia Polska Akademików Górn. w Przybraniu
 293. Kasa Bratniej Pomocy im. J. Słowackiego w Coethen-Anhalt
 294. Korporacja pol. wyższych zakł. nauk. w Kijowie
 295. Kółko przyrodników U. U. J. w Krakowie
 296. Kółko Rolników U. U. J. w Krakowie
 297. Kółko Chemików
 298. „Ognisko“ polskie tow. Akad. w Wiedniu
 299. Ogólna kasa polska stud. w Petersburgu
 300. „Ognisko“ tow. akad. w Czerniowcach
 301. Przytulisko pol. w Wiedniu.
 302. Polska kasa wzajemnej pomocy w Dorpacie
 303. „Polonia“ w Dorpacie
 304. Pomoc Bratnia, stow. stud. Polaków Polit. w Kijowie
 305. „Spójnia“ Stow. słuchaczek wyższych zakł. nauk. w Petersburgu.
 306. Stow. im. Lelewela słuch. Polaków w Brukseli.
 307. Towarz. Wzajemnej pom.

- słuch. wyż. szkoły lasowej we Lwowie
308. „Veletia“ korpor. stud. Polaków w Rydze
309. „Wistula“ tow. stud. Polaków w Mitwejdzie
310. „Znicz“ Towarzystwo Młodzieży pol. w Samborze
311. „Zjednoczenie“ w Dorpacie
312. „Zjednoczenie“ stow. młodzieży polskiej kształcącej się w wyższ. zakładach naukowych w Krakowie
313. „Unitas“, Towarzystwo studentów polskich w Lipsku
- Zakłady naukowe:**
314. Będzińskie Tow. Pomocy dla niezamożnych uczniów 7-klas. Szkoły Handlowej
315. Dyrekcyja gimn. w Bochni
316. Dyrekcyja gimn. w Brzeżanach
317. Dyrekcyja VII. gimn. we Lwowie
318. Dyrekcyja I. szkoły realnej we Lwowie.
319. Dyrekcyja gimn. w Mielcu
320. Dyrekcyja I. gimn. w Rzeszowie.
321. Dyrekcyja I. gimn. w Przemyśle.
322. Czytelnia Tow. Szkoły Lud. im. Chałubińskiego w Sanatorium Dra Dłuskiego
323. Jasielskie Koło T-wa Nauczycieli Szkół Wyższych
324. Grono profesorów gimn. w Bochni
325. Grono naucz. c. k. gimn. Franciszka Józefa we Lwowie
326. Grono naucz. gimn. w Gorlicach
327. Grono naucz. c. k. szkoły realnej w Jarosławiu
328. Grono nauczycieli V. gimn. w Krakowie
329. Grono naucz. polskiego gimn. w Kołomyi
330. Grono naucz. gimn. w Sanoku
331. Grono naucz. gimn. w Sokalu.
332. Grono nauczycielskie wyższej c. k. realnej szkoły w Tarnowie
333. Grono nauczycielskie seminaryum nauczycielskiego w Tarnowie
334. Grono nauczycielskie seminaryum nauczycielskiego w Tarnopolu
335. Grono prof. gimn. na Zasaniu w Przemyśle.
336. Grono nauczycielskie filii IV. gimn. we Lwowie
337. Stowarzyszenie spożywcze w Sandomierzu

d) Członków nadzwyczajnych:

(płacą na rzecz Towarzystwa przynajmniej 10 Koron rocznie).

1. Dr. Bednarzewski Stanisław
2. Drowa Blumentalowa Regina

3. Dr. Lubliner Leopold
4. Dr. Minkowski Paweł
5. Sągajło Ina
6. Dr. Sterling Seweryn
7. Dr. Sylberlast Natalia
8. Dr. Wizel Adam

e) Członków zwyczajnych:

(słuchacze wyższych zakładów naukowych) było w r. b. 1278.

Przybyło w r. b. członków: założycieli 7, wspierających 50, nadzwyczajnych 8, zwyczajnych 141.

IV.

Słowo wstępne.

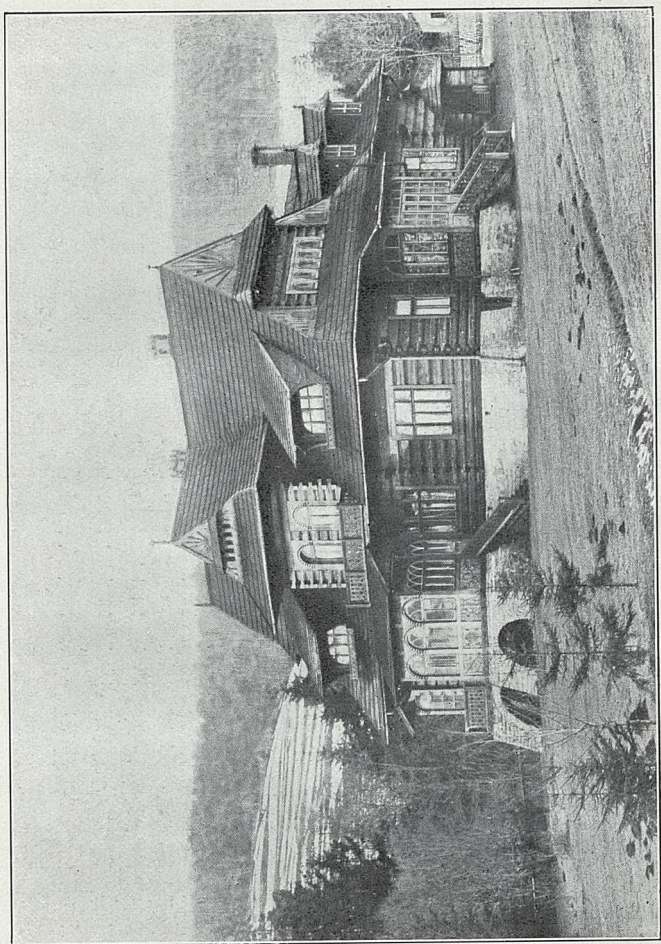
W ciężkiej zaiste chwili przypadło mi w udziale objęcie przewodnictwa Towarzystwa „Domu Zdrowia“ uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem — na miejscu poprzednika mego, długoletniego i zasłużonego prezesa Instytucji — Dra Józefa Żychonia. — Co więcej ustępowali jednocześnie pp. A. i J. Kuczewscy, lekarz i administratorka „Domu Zdrowia“, którzy przez lat siedm byli niejako duszą „Pomocy Bratniej“ i pchnęli ją na drogę szerszego rozwoju.

Wszyscy ci zasłużeni pracownicy pozostawili po sobie nie tylko gorącą wdzięczność i szczerzy żal w sercach wszystkich tych, którym Instytucja była i jest drogą, lecz i troskę, czy nowy Zarząd podoła ciężkiemu zadaniu w tak wyjątkowo trudnych warunkach.

Okoliczności aż nadto usprawiedliwiały te obawy. — Po zakupnie wspaniałej obszernej posiadłości i nowej budowie pozostało przeszło 83.000 koron długów i to krótkoterminowych. Uzyskanie bankowej pożyczki wobec smutnych warunków ekonomicznych kraju — wydawało się problematycznym. Stan finansowy był wprost rozpaczliwy!

A jednak los czuwa nad „Bratniakiem“. Niespodziewany, wspaniały dar pp. H. i M. Grohmannów (25.000 koron) pokrył najpilniejsze długi; pożyczka banku krajowego (45.000 K) lubo nader ciężka, została wreszcie przyznana i lada chwila zostanie podjęta.

Śmiałej zatem patrzymy w przyszłość i wierzymy, że społeczeństwo o nas i nadal nie zapomni! Jedna jednak okoliczność mąci naszą ufność, oto brak zainteresowania się i niedość wydatna pomoc ze strony samej młodzieży. A przecież „Dom Zdrowia“ jest jej dziełem, jej prawną własnością! Czemuż przypisać to, że liczymy między młodzieżą zaledwie półtora tysiąca członków? Czyż pod takim sztandarem nie powinna się skupić cała

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA“ NA GUBALÓWCE W ZAKOPANEM.
PAWILON DLA MĘŻCZYZN.

polska młodzież? Skromna składka, 2 kor. rocznie, nie powinna chyba nikogo odstraszyć! Ostatnie czasy dają nam wprawdzie w kierunku zainteresowania się młodzieży lepsze nadzieje.

Kończę zatem gorącem wezwaniem do całej polskiej młodzieży, aby zwartym szeregiem skupiła się we wspólnej pracy koło naszego — koło swego własnego Domu Zdrowia! Gdybyśmy w roku przyszłym doliczyli się kilkunastu tysięcy członków, co przy solidarnej akcji młodzieży jest zupełnie możliwem, nie potrzebowalibyśmy zwać całej troski o utrzymanie Instytucji na barki Głównego Zarządu! Przeciwnie moglibyśmy myśleć o rozszerzeniu Domu Zdrowia, co jest tak bardzo potrzebnem!

Niech mi jeszcze wolno będzie na tem miejscu gorąco podziękować pacjentom mego Sanatorium, którzy bądź przez stałe miesięczne składki (1200 K), bądź przez urządzone przez siebie przedsiębiorstwa (2700 K), okazali „Bratniakowi“ w roku ubiegłym tak wydatną pomoc. Oby nam jej nie odmawiali i nadal!

Dr. Kazimierz Dłuski
prezes Towarzystwa.

Uchwały Zjazdów Delegatów Kół i członków.

Zwyczajny Zjazd Delegatów

dnia 15 sierpnia 1912 r. w sali „Sokoła”,
dnia 16 sierpnia 1912 r. w sali posiedzeń Rady gminnej
w Zakopanem.

Obecni byli następujący delegaci:

- 1) Z Koła Lwowskiego Technicznego 11 delegatów (22 głosy).
- 2) Z Koła Krakowskiego 6 delegatów (12 głosów).
- 3) Z Koła Lwowskiego Uniw. 5 delegatów (5 głosów).
- 4) Z Koła Praskiego 2 delegatów (4 głosy).
- 5) Z Koła Wiedeńskiego 2 delegatów (4 głosy).
- 6) Z Koła Petersburskiego 1 delegat (2 głosy).
- 7) Delegat Pensyonarzy Domu Zdrowia (1 głos).

Zarząd Główny i administrację reprezentowali: Dr. Józef Żychoń, J. Kuczevska, Dr. A. Kuczewski, E. Trenklerówna. Radę Nadzorczą: Dr. E. Brzeziński, Dr. Br. Dłuska, T. Kornilowicz.

Nadto w Zjeździe Delegatów brali udział: członkowie honorowi: PP. A. Toczyłowski i Al. Litwinowicz. Członkowie wspierający: PP. Dr. Al. Januszkowski, prof. Dr. Kućera, Rafał Kornilowicz i Dr. H. Wilczyński, oraz przedstawiciele prasy i goście.

Po dłuższej dyskusji nad sprawozdaniem uchwalono Zarządowi Głównemu absolutorium i podziękowanie za wydatną pracę około rozwoju Towarzystwa.

Projekt preliminarza budżetowego, przedłożony przez Zarząd Główny, był przedmiotem ożywionej dyskusji, po której uchwalono go z licznymi zmianami.

Winien

1. Rk. opłat pensjonarzy	K 60.000
2. Wpisowe	„ 100
3. Wkładki czł. zwyczaj.	„ 3.000
4. „ „ „ wspieraj.	„ 2.500
5. Rk. subwencji	„ 7.000
6. Rk. datków jednoraz.	„ 7.000
7. Rk. przedsięwzięć . .	„ 5.000
8. Deficyt	„ 16.550

K 101 150

Ma

1. Rk. utrzymania Domu Zdrowia	K 85.000
2. Adm. Tow. i przedsta- wicielstwo	„ 3.000
3. Rk. odsetek	„ 6.000
4. Rk. inwentarza . . .	„ 1.000
5. Rk. biblioteki	„ 150
6. Amort. budynków 2 ^o „	2.500
7. „ inwentarza 10 ^o „	1.000
8. Rezerwa 10 ^o	„ 2.500

K 101,150

Nadto uchwalono na przeciąg trzech lat następujące ogólne zasady preliminarza:

„Oddzielić wartość budynków od ziemi w bilansie, a do preliminarza wprowadzić 2° amortyzacji budynków, 10° inwentarza i 10° rezerwy od różnicy, jaka wyniesie pomiędzy rk. pensjonarzy w bilansie i rezerwą na pokrycie wątpliwych należności“.

Na wniosek Rady Nadzorczej uchwalono zaciągnąć dogodną długoterminową pożyczkę hipoteczną w kwocie najmniej 60.000 K. w Banku Krajowym, lub w innej kredytowej instytucji i upoważniono Zarząd Główny i Radę Nadzorczą do wypełnienia imieniem Towarzystwa wymaganych formalności.

Komisja statutowa, złożona z p. Józefy Kuczewskiej, p. Stefana Heltmana i p. Al. Litwinowicza, przedłożyła projekt nowego statutu, który po dwudniowych — toczących się do późnej nocy — obradach uchwalono.

Na wniosek p. J. Kuczewskiej uchwalono:

„Zjazd Delegatów uchwala wyrazić Doktorowi Józefowi Żychoniowi jak najserdeczniejsze podziękowanie i wyrazy wdzięczności za jego 12-letnią pracę dla Pomocy Bratniej i poleca Zarządowi Głównemu wysłanie do Niego listu powyższej treści“.

Po uchwaleniu ustępującym Drośtwu Kuczewskiemu gorącego podziękowania za długoletnią owocną pracę dla dobra instytucji, przystąpiono do wyborów Zarządu Głównego. Na prezesa wybrano Dra Kazimierza Dłuskiego, na wiceprezesa Dra Karola Morawskiego, na sekretarza Leopolda Winnickiego, na zast. sekret. Józefę Wilczyńską, na skarbniczkę Elżbietę Trenklerównę.

Do Rady Nadzorczej wybrano: Dr. Bronisławę Dłuską, Floryana Gruzewskiego, Dra Antoniego Kuczewskiego, Rafała i Tadeusza Kornilowiczów.

Dyrektorem Domu Zdrowia wybrano Dra Edmunda Brze-

zińskiego. Obrady odbywały się pod przewodnictwem prof. Dra P. Kučery ze Lwowa.

Nadzwyczajny Zjazd Delegatów

dnia 17 marca 1913 r. w sali „Sokoła“ w Zakopanem.

Zjazd ten zwołany został po otrzymaniu promesy na pożyczkę hipoteczną, ponieważ Bank krajowy żądał, by uchwała upoważniająca Zarząd Główny do zaciągnięcia pożyczki powzięta była w obecności rejenta.

Obecni byli nast. Delegaci:

- 1) Z Koła Lwowskiego Technicznego 3 delegatów (6 głosów).
- 2) Z Koła Krakowskiego 5 delegatów (5 głosów).
- 3) Z Koła Lwowskiego medycznego 2 delegatów (4 głosy).
- 4) Z Koła Wiedeńskiego 1 delegat (2 głosy).

Zarząd Główny reprezentowali: Dr. K. Dłuski, L. Winnicki, i E. Trenklerówna. Radę Nadzorczą: Dr. Br. Dłuska i Tadeusz Kornilowicz.

Zjazd Delegatów jednogłośnie przyjął pożyczkę hipoteczną z Banku krajowego w kwocie 45.000 Kor. i upoważnił do podpisania skryptu dłużnego prezesa T-wa Dra K. Dłuskiego i sekretarza T-wa Leopolda Winnickiego.

Do pobrania gotówki z Banku krajowego im. Tow. upoważniono mecenasa Dra Teodora Koscha z Krakowa.

Nadto na Zjeździe tym zapadły nast. uchwały:

Na wniosek Zarządu Głównego uchwalono:

- 1) Podnieść opłatę pensjonarzy Domu Zdrowia z 3 K. 34 h. na 4 K. dziennie.
- 2) Zwrócić się do wszystkich instytucji koleżeńskich a zwłaszcza do Wzajemnych i Bratnich Pomocy z wezwaniem do wydatniejszego popierania celów Domu Zdrowia.

Na wniosek delegata Dorosza wyrażono oklaskami podziękowanie WPP. Matyldzie i Henrykowi Grohmannom za utworzenie przy „Pomocy Bratniej“ stypendyum im. śp. Teodora Trenklera.

Na wniosek Koła Krakowskiego uchwalono, by Zarząd Główny wszystkie swoje ważniejsze uchwały komunikował Zarządowi Kół.

Obrady odbywały się pod przewodnictwem prezesa Tow. i p. Dr. M. Ratyńskiej.

VI.

Działalność Zarządu.

a) Sprawy Towarzystwa.

W bardzo ciężkich warunkach rozpoczęliśmy pracę w ubiegłym roku administracyjnym. Ustępujący Zarząd pozostawił wprowadzić instytucję w pełnym rozkwicie, przekazał nam jednak również przeszło 80.000 koron długu.

Dług ten w stosunku do całego majątku Towarzystwa, który oszacowano na 200.000 kor. nie jest wielki i nie krępowałby normalnego biegu spraw Towarzystwa, gdyby nie to, że czynności nasze rozpoczęliśmy w okresie ogólnego zastoju finansowego kraju, wywołanego niepewną sytuacją polityczną.

Brak środków materyalnych, zmora trapiąca wszystkie instytucje o charakterze humanitarnym, paraliżująca każdą szerszą inicjatywę, każde nowe przedsięwzięcie, zaciężyła nad nami od pierwszej chwili urzędowania.

Pustki w kasie i groźba wstrzymania dostaw — oto warunki, w których — w zupełnie nowym składzie Zarządu — podjęliśmy pracę. To też całą energię skupiliśmy w tym kierunku, by polepszyć stan finansowy instytucji i zdobyć nowe źródła dochodu.

Pierwszą czynnością naszą były starania o uzyskanie pożyczki hipotecznej z Banku krajowego, które, dzięki cennym radom i pomocy WPP. Dra Włodzimierza Godlewskiego, R. Łozińskiego i Red. Dra Vogla ze Lwowa, Mecenasa Dra T. Koscha z Krakowa i Sędziego Dra Z. Wasiewicza z Nowego Targu, pomyślnym rezultatem uwieńczone zostały.

W lutym b. r. zawiadomiła nas Dyrekcyja Banku krajowego o przyznaniu Towarzystwu 45.000 kor. pożyczki hipotecznej na przeciąg 13 i pół lat.

Chcąc mieć pewność, że raty amortyzacyjne będą przez Towarzystwo regularnie spłacane, zażądała od nas Dyrekcyja Banku upoważnienia do pobierania wprost z Wydziału krajowego przyznanych nam subwencji na utrzymanie i budowę „Domu Zdrowia“ w łącznej kwocie 3500 kor. rocznie. Upowa-

znienie takie przesłaliśmy już do Wydziału krajowego, wskutek czego w wykazach subwencji pozycji Wydziału krajowego nie znajdujemy.

Jakkolwiek pożyczka nie wpłynęła jeszcze do kasy Towarzystwa, to jednak sam fakt przyznania jej w okresie ogólnie poderwanego kredytu oddziałał uspokajająco na naszych dostawców, którzy — co z wdzięcznością podkreślić należy — służą nam nadal nieograniczonym kredytem.

Grono osób życzliwych instytucji, z WP. Henrykiem Sienkiewiczem na czele, chcąc przyjść Zarządowi z pomocą w ciężkich warunkach pracy, wydało odezwę do społeczeństwa w sprawie popierania „Pomocy Bratniej“.

Przytaczamy ją w całości:

Na Towarzystwo „Domu Zdrowia“ uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem.

Walka z gruźlicą, — oto hasło, które rozbrzmiewa coraz głośniej na całym obszarze cywilizowanego świata. Jednym z potężnych środków tej walki są sanatoria, zakładane dla zamożnych i ubogich, dla wszelkich warstw społecznych. Nasze społeczeństwo zdobyło się zaledwie na kilka takich placówek, lecz ze smutkiem wyznać należy, że jeszcze nie wszyscy dość oceniają ich wielką doniosłość.

W Zakopanem istnieje od lat dwunastu Dom Zdrowia „Pomoc Bratnia“ dla piersiowo chorej uczącej się młodzieży. Założony został przez garstkę ubogiej młodzieży, usiłującej za swe bratnie grosze wyrwać śmierci chorych kolegów. Z kilkuset koronami w rękę porwała się ta garstka do wielkiego czynu i pracowała wytrwale, z zaparciem się siebie. Dzięki ofiarności ogółu i kilku większym zapisom i darom, zdobyto po jedenastu latach piękną, obszerną posiadłość, na której wznoszą się dziś trzy domy — dla młodzieży męskiej, dla młodzieży żeńskiej, oraz pawilon gospodarczy z dużą salą, leżalnią etc. Dom Zdrowia, zrazu mieszczący się w najętym domu góralskim, przekształcił się powoli na dobrze urządzone i wzorowo prowadzone Sanatorium dla 50 osób. Od lat dwunastu spełnia on coraz lepiej swe szczytne posłannictwo, — społeczeństwo zawdzięcza mu już setki uratowanych jednostek.

Niestety „Pomoc Bratnia“ znajduje się w ciężkich warunkach finansowych, gdyż ma duże zobowiązania pieniężne, pozostałe po budowie; ponieważ zaś opłata od osoby pokrywa zaledwie w $\frac{2}{3}$ rzeczywiste koszty, resztę musi Dom Zdrowia zdobywać bądź w postaci składek członków założycieli (200 koron jednorazowo), członków wspierających (20 kor. rocznie), członków nadzwyczajnych (10 kor. rocznie) członków zwyczajnych (2 kor. rocznie — słuchacze wyższych zakładów naukowych), bądź w formie przedsięwzięcia filantropijnych.

Czyżby nie należało tego ostatniego źródła niepewnych dochodów, tego systemu wymuszonych ofiar, zastąpić pomocą dobrowolną, stałą lub doraźną? Wszak idzie tu o sprawę bliską i drogą wszystkim, wszak idzie o ratowanie młodych istnień, które jeszcze ocalić można.

Któż z nas niema wśród swoich najbliższych takich, których tej strasznej chorobie wyrwać nie mógł? W imię tych bolesnych i drogich wspomnień, dajmy w sposób dostojny, w formie ofiary świadomej to, na co nas, stać! Niech ta pomoc będzie ogólnym podatkiem zdrowych dla chorych starszych dla młodych, kolegów dla koleżanek! Stwórzmy dla tej, na wzniosłych zasadach solidarności koleżeńskej opartej instytucji, trwale podstawy bytu, zapisując się na jej członków, lub przesyłając datki jednorazowe, dla pokrycia długu po budowie, pod adresem Zarządu Towarzystwa Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem.

Henryk Sienkiewicz, Prof. Ignacy Chrzanowski, Dr. Tomasz Janiszewski, Prof. Dr. Stanisław Pareński, Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz, Prof. Dr. Antoni Mars, Red. Dr. Aleksander Vogel, Marya hr. Sobańska, Emilia Hersowa, Prof. Dr. Ignacy Baranowski, Ks. Jan Gralewski, Dr. August Łogucki, Dr. Alfred Sokołowski, Dr. Edward Zieliński, Marya hr. Tarnowska, Marya ks. Sułkowska, Eleonora Szczeniowska, Henryk Grohmann, Dr. Lesław Gluziński, Dr. Józef Surzycki.

Odezwę tę ogłosiliśmy w kilkudziesięciu pismach, rozesłali w setkach egzemplarzy, rozrzućli tysiącami, lecz — jak dotąd — z bardzo małym rezultatem.

Nie tracimy jednak nadziei!

Wierzmy, że przecież ocknie się społeczeństwo, zrozumie, jak ważną placówką w walce z gruźlicą wśród młodzieży naszej jest „Pomoc Bratnia“ i poprze ją tak wydatnie, jak na to zasługuje ze względu na swoją wielką wagę społeczną i korzyści, które przynosi.

Rzucone przez nas hasło tworzenia stypendyów dla chorych, znalazło żywy oddźwięk w społeczeństwie.

WPP. Matylda i Henryk Grohmannowie z Łodzi tworzą stypendyum im. ś. p. Teodora Trenklera, składając na hipotekę Towarzystwa 25.000 koron. Początkowo chcieli WPP. Grohmannowie kwotę tę ulokować w Banku, a tylko odsetki przeznaczyć na stypendyum. Po przedstawieniu im jednak ciężkiego stanu finansowego instytucji i wskazaniu, jak wielką pomocą dla Towarzystwa byłoby, gdyby gotówka ta została zabezpieczona na jego majątku, zgodzili się WPP. Grohmannowie na złożenie 25.000 kor. na II. Nr. hipoteki „Pomocy Bratniej“, a Zarząd Główny zobowiązał się za 5% od tej sumy, t. j. za 1250 kor. rocznie leczyć w Domu Zdrowia chorych.

Jeżeli uświadomimy sobie, w jak ciężkich warunkach finansowych otrzymaliśmy od WPP. Grohmannów 25.000 koron, to zrozumiemy, jak wielkie dobrodziejstwo wyświadczyli Oni instytucji.

Niech nam więc będzie wolno złożyć Im za ten wysoce obywatelski czyn jak najgorętsze podziękowanie.

WP. Jakob Glass z Warszawy, od szeregu lat żywo interesujący się sprawami Towarzystwa, zajął się zorganizowaniem stypendyum dla chorych z Królestwa Polskiego.

Stypendyum to pozostaje pod zarządem WP. J. Glassa w roku sprawozdawczym korzystało z niego dwu chorych.

Niżej podajemy wykaz osób, które datkami swoimi przyczynili się do zrealizowania tej pięknej myśli WP. Glassa.

Z prawdziwą radością podkreślić musimy, że coraz większe zastępy młodzieży łączą się w pracy dla „Pomocy Bratniej“.

Staraniem WP. M. Orsetti powstało nowe Koło w Brukseli; w krótkim czasie swego istnienia okazało ono wielką żywotność i zapowiada zorganizowanie Kół w Antwerpii, Leodyum, Verviers... a nawet w Londynie.

Organizują się koła w Warszawie i Moskwie... We Lwowie łączą się istniejące grupy w jedno ogólno-akademickie Koło, do którego zgłosiły już swe przystąpienie: „Bratnia Pomoc słuch. Wszechnicy“ i „Bratnia Pomoc“ słuch. Akad. roln. w Dublanach.

W Krakowie pertraktacje w sprawie połączenia się „Wzajemnej Pomocy U. U. J.“ z Kołem krakowskim dobiegają końca.

W przyszłym roku administracyjnym rozpoczniemy energiczną akcję w celu zorganizowania szkół średnich.

Najgorętszem pragnieniem naszym jest, aby cała polska młodzież połączyła się w naszej instytucji dla walki z gruźlicą, tym ukrytym wrogiem, który rok rocznie z szeregów ich wyrывa całe zastępy najdzielniejszych jednostek...

Pisząc o sprawach Towarzystwa, o jego rozwoju i sympatyj, jaką się cieszy wśród młodzieży i społeczeństwa, nie możemy pominąć milczeniem tej wielkiej kampanii, jaką rozpoczęły przeciwko nam, po dorocznym Zjeździe Delegatów, niektóre pisma, opierając swoje zarzuty na tendencyjnych sprawozdaniach korespondentów.

Na niczem nieuzasadnione zarzuty odpowiedzieliśmy w swoim czasie rzeczowo i szeroko.

Dziś odpowiemy krótko, słowami ś. p. Dyonizego Beka: „Niewątpliwie, jak w każdej ludzkiej sprawie i w Domu Zdrowia są jakieś drobne usterki, jakieś błędy, coś, co należy poddać krytyce, wytknąć, poprawić. Naszem zdaniem jednak byłoby wprost dziwaczne natrząsanie się z tych drobiazków,

wskazywanie nikłych pryszczyków wobec wielkiej krwawiącej rany, jaką jest brak środków dla ratowania chorej młodzieży polskiej. W tę tylko stronę patrzeć potrzeba, w tym tylko kierunku wyteżyć należy wszelkie usiłowania; tu przede wszystkim potrzeba serc współczujących, dłoni ofiarnych, świętej miłości bliźniego...

Z tem więc tylko wołaniem gorącym do serc ludzkich, do bratnich dłoni pomocnych, stajemy w sprawozdaniu.

Niżej podajemy wykaz dochodów z przedsiębiorstw i czujemy się w obowiązku podziękować wszystkim tym, co spieszyli nam z pomocą, a zwłaszcza Paniom: Urszuli Brzozowskiej, Drowej J. Chramcowej, Drowej Czaplickiej, Jadwidze Drażewskiej ze Stachowa, Drzewieckiej, Grabowskiej, Drowej Kraszewskiej, Karczewskiej, Komendzińskiej, Kosmowskiej, J. Płużańskiej, Sadowskiej, Z. Sowińskiej, Szczeniowskiej, Hr. Tarnowskiej, Drowej Wilczyńskiej.

Wykaz przedsiębiorstw*):

	K h		K h
„Uroda życia“ Żeromskiego.		Z przeniesienia	3192·95
Odczyt WP. Orłowskiego	35·75		
WP. Zaruska: wypożyczenie puszek	5·—	Wieczór w „Morskiem Oku“	412·70
„Biały kwiatek“ w Zakopanem	1184·60	Przedstawienie w Tarnobrzegu	226·98
Koncert w „Warszawiance“ i Sanatorjum Dra Dłuskiego	510·—	Przedstawienie w Sanatorjum Dra Dłuskiego	155·—
Raut w Sanatorjum Dra Dłuskiego	500·—	Przedstawienie w Sanatorjum Dra Dłuskiego	90·—
Wenta	481·60	Żywy dziennik w Przemyśle	12·90
Bal w „Morskiem Oku“	476·—	Pocztówki i nalepki	82·46
		Sprzedaż ofiarowanych rzeczy	61·—
Do przeniesienia	3192·95	Razem	4233·99

Wykaz zapomóg.

Tow. Wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie	Kor.	500·—
Wydz. Rady Powiatowej w N. Targu na budowę drogi dojazdowej do Domu Zdrowia	„	400·—
Magistrat miasta Tarnowa	„	50·—
„ „ Przemysła	„	50·—
Rada powiatowa we Lwowie	„	50·—
„ „ w Wadowicach	„	49·54
„ „ w Sanoku	„	40·—
Do przeniesienia Kor.		1139·54

*) Reszta przedsiębiorstw umieszczona jest w „Wykazie datków na budowę drogi“.

Z przeniesienia Kor. 1139:54

Rada powiatowa w Kałuszu	25—
„ „ w Dąbrowie	25—
Miejska kasa w Jarosławiu	25—
Rada powiatowa w Bochni	20—
„ „ w Brzeżanach	20—
Kasa powiatowa w Grybowie	10—
Zivnostenska Banka — Filia w Krakowie	10—
Razem	Kor. 1274:54

Wykaz datków na budowę Domu Zdrowia.

		K h		Z przeniesienia 1381:91	
Przez WP. Stefan Pogorzelskiego na listę L. 45:	K h.	Przez WP. H. Łaszczową z listy L. 139		63:30	
WP. Hordliczka	25:20	WP. Dr. August Łogucki		63:50	
„ T. Max	12:72	Przez WP. Dra Marenicza z Wilna z listy L. 72		7:58	
Sz. Tow. Akcyjne Loventz i Krusche	25:20	Przez WP. Dyr. Józefa Nogaję z listy L. 120		20.—	
Przez WP. Czesława Przybyszewskiego na listę L. 122	115:45	Przez WP. Dra Bujalskiego z listy L. 75		37:92	
WP. Szyszyłowicz i Sokal z listy L. 233	5:10	WPP. pacyenci Sanat. Dra Dłuskiego z okazji dziesięciolecia Sanat.		200.—	
WP. Marya Orsetti	125.—	Przez WP. Dyr. Dra M. Jezienickiego z listy L. 169		10.—	
WP. Dr. Dłuska za pocztówki	100.—	Przez WP. Dyr. K. Brzostowicza z listy L. 207		1:40	
Przez WP. Inż. Jakubika z listy L. 230	100.—	WP. Bogusławowa Hersowa		10.—	
WP. Walentyna Drzewiecka odsetki od 2000 K	200.—	„ Sroczyński Adam nieprzyjęte honor. lek.		20.—	
Przez WP. Kazimierza Fabrycego z listy L. 24	43:18	Przez WP. Drową J. Kraszewską z listy L. 3		15:50	
Przez WP. Maryę Orsetti z listy L. 54	40:50	WP. Dr. Adam Chojko, z datków chorych		17:50	
Przez WP. Mitta Noel z listy L. 135	10.—	WP. Płońska, w pamięci ś. p. Jana Płońskiego		12:65	
Przez WP. Eugenię Wysocką z listy L. 11	61:66	Sz. Koło Młodzieży Polskiej w Genewie z przedstawienia w rocznicę powst. listopadowego		36:75	
Przez WP. Olgę Rothert z listy L. 62	10.—	WP. Julia Dicksteinówna		25.—	
Przez WP. Dr. Maryę Felauer z listy L. 100	22.—	„ Dr. K. Dłuski nieprzyjęte honor. od WP. Siedlickiej		20.—	
Przez WP. Maryę Orsettiz listy L. 43	10.—	Z przedstawienia w Sanatorium Dra Dłuskiego		65:20	
Przez WP. Joannę Płuzańską z listy L. 137	406:25	WPP. Współpacyenci z werandy zamiast kwiatów poże-gnalnych dla WP. Dr. Kosszańskiej		30.—	
Przez WP. Joannę Płuzańską z listy L. 138	20.—	JWP. hr. Marya Sobańska		253:75	
WPP. Pensjonarze Domu Zdrowia zamiast wienca na trumnę ś. p. Olgi Biesmerówny	18:40	Przez WP. E. Trenklerównę z listy L. 133		250.—	
WPP. Drostwo J. A. Kuczewscy zamiast wienca na trumnę ś. p. Olgi Biesmerówny	5.—				
Przez WP. Maryanową Jahowską z listy L. 79	26:25				
Do przeniesienia 1381:91		Do przeniesienia 2541:96			

Z przeniesienia 2541·96		Z przeniesienia 3506·36	
WP. Bogusławowa Hersowa	20·—	żyński za zwiezenie mate- ryalów	21·89
J. Ex. Antoni hr. Wodzicki na gwiazdkę	50·—	WPP. A. Litwinowicz i Wyle- żyński za materiał do ka- nalów	30·—
Przez WP. Tolwińską z listy L. 261	70·72	WPP. A. Litwinowicz i Wyle- żyński zwrot 15% od r-ku za roboty murarskie i cie- sielskie	278·26
Przez Prof. Jana Szufę Sz. Grono Prof. gimn. w Sokalu	26·74	WP. Bachleda Marya za rury drenowe	6·—
Sz. Zarząd koła kijowskiego Tow. Domu Zdrowia	63·30	Przez WP. Jadwigę Drażewską zebrane na listę L. 295	70·—
Sz. Koło Uniwersyteckie	10·—	Przez WP. Mieczysława Bronia- towskiego zebrane na listę L. 324 w Arco	107·—
Przez WPP. Drostwo Wąsowi- czów zebrane w zakł. wo- doleczniczym Dra Chramca na listę L. 268	100·—	Przez WP. Mieczysława Bronia- towskiego zebrane na listę L. 325	15·20
WP. Waligórski	65·—	WP. Hindelmithówna Wł. z listy Dr. Br. Dłuskiej	75·90
Przez WP. Dr. Br. Dłuską z listy	127·—	WP. Ludwiga Helena z listy Dr. Br. Dłuskiej	25·30
Przez Dr. Sadowską z Peters- burga a c-to zbieranych skła- dek	151·74	Koła lwowskie Domu Zdrowia z dnia Białego kwiatka	1000·00
Przez WP. Witolda Kościa z li- sty L. 265	126·50	WP. Robert Wolf udział w Sa- nat. Dr. Dłuskiego	1000·—
Staraniem WP. S. Newestiuko- wej i J. Ważnego przedsta- wienie „Sasiadka“	75·40	Razem 6135·91	
WPP. A. Litwinowicz i Wyle- żyński za cement	78·—		
WPP. A. Litwinowicz i Wyle- Do przeniesienia 3506·36			

Wykaz datków na budowę drogi dojazdowej do Domu Zdrowia. *)

K h.		K h.	
Z przedstawienia WP. Ireny Solskiej w Sanat. Dra Dłu- skiego	263·—	Z przeniesienia 592·— Dłuskiego dn. 29 I.	70·—
Dochód z fotografii karykatur sprzedanych w Sanat. Dra Dłuskiego przez WP. Zofię Sowińską	100·—	WPP. Zofia Sowińska i p. Kę- dziński	70·—
Dochód z przedstawienia w Sa- nat. Dra Dłuskiego w dniu 28. IV	163·—	WP. Dr. Br. Dłuska dochód ze sprzedanych karykatur	30·—
JWP. Romer A. odczyt w Sanat.	66·—	WPP. Zofia Sowińska i p. Kę- dziński	20·—
Z przedstawienia w Sanat. Dra		Zapośrednictwem WPP. Ochen- kowskich w dniu ich ślubu	171·36
		WP. Joanna Płuzańska	456·—
		WP. Zagórska A.	38·42
Do przeniesienia 592·—		Razem 1447·78	

*) Oprócz wyżej wymienionych datków, wpłynęła na ten rachunek także subwencja Rady powiatowej w Nowym Targu w kwocie 400 koron, która umieszczona jest w „wykazie zapomóg“.

Wykaz datków na Stypendyum Warszawskie.

	Rb. kop.		Rb. kop.
Hr. Branicki Ksawery z rąk p.	—	Z przeniesienia	241.—
Rostkowskiego)	100.—	Landau Szymon	25.—
Chelmiński Bohdan	25.—	Lewy Herman	25.—
Fabiani Cels	25.—	Rzepecki Stanisław	25.—
Glass Jakób	25.—	Świątopelk-Zawadzki Józef	25.—
Goszczyński Antoni	15.—	Szymański Antoni	10.—
Hulanicki Mieczysław	25.—	Sztejner Józef	25.—
Jackowski Aleksander	1.—	Wasiutyński Zygmunt	50.—
Koszybski Andrzej	25.—	Zborowski Józef	10.—
Do przeniesienia	241.—	Razem **	Rb. 436.—

** Kwota powyższa przekazana była przez p. J. Glassa wprost na leczenie poleconych przez Niego pensjonarzy, wobec czego znajduje się w ogólnej sumie opłat pensjonarzy.

b) Sprawy Domu Zdrowia.

„List Szan. Zarządu z zawiadomieniem o wolnem miejscu dla syna otrzymaliśmy. Niestety — wiadomość przyszła zapóźno. Syn zmarł dnia...”

Listów podobnej treści otrzymaliśmy w roku ubiegłym kilka.

I nic dziwnego!

Kandydaci do Domu Zdrowia czekają na opróżnienie się miejsca nieraz sześć i więcej miesięcy; a ponieważ gruźlica nawet w początkowych okresach wymaga natychmiastowego leczenia, więc u tych, których pożywieniem „herbatka akademicka”, a mieszkaniem wilgotne suteryny lub ciemne poddasza, kończy się katastrofą...

W roku sprawozdawczym zgłosiło się do Domu Zdrowia 352 kandydatów; z tych tylko 173 znalazło u nas pomieszczenie — a zatem 50% chorych nie mogło znaleźć nikąd pomocy.

Przez dwanaście lat rozpisywaliśmy się szeroko o potrzebie i konieczności rozszerzenia Domu Zdrowia... Lecz czemu są nasze wysiłki, czem dobra wola, praca i poświęcenie jednostek, jeżeli wszystko rozbija się o bierność i obojętność społeczeństwa.

Posłuchajmy, co o tej sprawie pisze Stanisław Witkiewicz:

„Na przypadkowej ofiarności i wszelkiego rodzaju widowiskach i zabawach chwileje się byt takiej instytucji w Zakopanem, jak „Pomoc Bratnia” stowarzyszenia polskiej młodzieży uczącej się, która założywszy ją, nie może jednak podołać tym ciężarom, jakie siłą faktów na nią spadają.

Wobec społecznego znaczenia gruźlicy, wobec tego, że mło-

dziez jest najbardziej na nią narażona i wobec, sądzę, znaczenia życia młodzieży, instytucja taka jest tak konieczną, tak absolutnie nieodłączną od życia zbiorowego, które osiągnęło jakie takie uspołecznienie, że hańbą jest po prostu stan tej sprawy u nas.

Bierność i obojętność na niektóre objawy życia jest niekiedy przestępstwem, taką jest obojętność na całą tę sprawę i to niedbalstwo, z jakim się traktuje instytucję wielkiego użytku, jak „Pomoc Bratnia“...

Do słów tych nie dodajemy nic więcej ze swej strony...

Podkreślamy tylko raz jeszcze. — 50% chorej na gruźlicę młodzieży, którą szumnie „przyszłością narodu“ zwiemy, ginie marnie, nie mogąc ratować swego zdrowia.

Fakt ten wystarczy dla tych, którym dobro młodzieży istotnie leży na sercu, by Domem Zdrowia poważniej się zapiekowali.

Dział gospodarczy spoczywał w roku ubiegłym w ręku trzech osób. Do 10/X 1912 czynności te spełniała p. Józefa Kuczevska, od 10/X 1912 do 1/IV b. r. p. Leopold Winnicki, a obecnie prowadzi je p. Aleksandra Hellmanowa.

Ponieważ każda praca, jeżeli ma przynieść dodatnie rezultaty, wymaga ciągłości, przeto trudno powiedzieć, czy gospodarka nasza była dobra, czy też wadliwa.

W sprawozdaniu tem ograniczymy się więc tylko do zaznaczenia ogólnych momentów i cyfr, które najlepiej zillustrują nasze wysiłki.

Przedewszystkiem słów kilka o odżywianiu. Od grudnia b. r. wprowadziliśmy w tym kierunku pewne oszczędności, które jednak zupełnie nie wpłynęły ujemnie na przebieg kuracji naszych pensjonarzy; dotyczyły bowiem nie ilości i dobroci pokarmów, gdyż jak dawniej pensjonarze nasi otrzymują siedm razy dziennie zdrowy i obfity posiłek, a tylko wyrugowaliśmy potrawy zbytckowne, które, zdaniem naszym, w Domu Zdrowia dla niezamożnych podawane być nie powinny.

I. Śniadanie:

O godzinie 7— $8\frac{3}{4}$ rano $\frac{1}{3}$ litra gorącego mleka.

$8\frac{1}{2}$ —9 rano $\frac{1}{3}$ litra kawy, kakao, herbaty lub mleka, cukier, pieczywo i masło deser. w nieograniczonej ilości.

II. Śniadanie:

11—11¹/₄ przed poł. 2 jaja, wędlina (parówki lub kielbasa krak. kraj.), kasza owsiana „kwakier“, ser — zawsze do tego ¹/₃ litra herbaty, cukier i chleb w nieograniczonej ilości.

Obiad:

O godz. 1-szej I danie: raz na tydzień rosół; trzy razy na tydzień zupa na rosole ze śmietaną, trzy razy na tydzień zupa na rosole bez śmietany — z jarzyną — zawsze w ilości ¹/₃ litra.

II danie t. zw. przystawka: trzy razy — mączne potrawy: pierogi lub naleśniki z mięsem, makaron z szynką lub z grzybami, łazanki ze słoniną lub z masłem i serem; cztery razy na tydzień — jarzyna: fasolka, kapusta, kalafiory i t. p. w ilości 140—160 gramów.

III danie: pieczenie — wołowa, cielęca, siekanina, kotlety wieprzowe — z jarzyną, kaszą lub makaronem; sztuka mięsa z sosem i ziemniakami; mięso w ilości 300—350 gramów; kasze i makarony w ilości 50—55 gramów.

IV danie: ciastka, budynie, galaretki, zapiekanki z ryżu, lody, kompoty, owoce. Cztery razy na tydzień mączne leguminy, raz lody, dwa razy na tydzień kompot lub owoce.

Podwieczorek:

O godz. 4 jak pierwsze śniadanie. (Masło des. i pieczywo w nieogr. ilości).

Wieczera:

O godz. 7 wieczorem I danie: pieczenie — wołowa, cielęca, potrawki, siekaniny z kaszą, jarzyną lub makaronem, ilość — jak na trzecie danie w obiad, 1 raz na tydzień wędliny 150—180 gramów.

II danie: kompot albo owoce.

III danie: herbata, pieczywo i marmolada owocowa w nieograniczonej ilości.

O godz. 8³/₄—9¹/₄ — ¹/₃ litra gorącego mleka.

Przedkładamy również wykaz kosztów utrzymania jednego pensjonarza. Koszta są mniejsze, niż w roku poprzednim; wpłynęły na to oszczędności, o których mówiliśmy wyżej.

Koszta te byłyby znacznie mniejsze, gdyby nie to, że z wiadomych przyczyn w roku sprawozdawczym drożyzna produktów nieproporcjonalnie wzrosła, a przytem przybyła jedna osoba administracji więcej.

1. Żywnienie	61.262	kor.	65	hal.
2. Opał	4.625	„	20	„
3. Światło	1.002	„	90	„
4. Administracja D. Z.	7.425	„	07	„
5. Leczenie i leki	3.235	„	64	„
6. Czyszczenie i dezynfekcja	1.690	„	32	„
7. Kąpiele	130	„	84	„
8. Pranie	768	„	24	„
9. Czynsz	1.210	„	—	„
10. Konserwacja Domu Zdrowia	452	„	06	„
11. Konserwacja inwentarza	381	„	36	„
12. Utrzymanie konia	462	„	03	„
Razem	82.646	kor.	27	hal.

Jeżeli powyższą kwotę rozdzielimy przez 16.947 (ilość dni, jaką przebyli pensjonarze), to otrzymamy 4 kor. 87 hal. dziennie.

Miesięcznie koszt utrzymania wynosi:

II dziesięciolecie.

1910/11	1911/12	1912/13
124 K 50 h	147 K 30 h	146 K 10 h

Ponieważ do 1 kwietnia b. r. pobieraliśmy 3 K 34 h dziennie od jednego chorego, a od 1 kwietnia b. r. — w myśl uchwały Nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów — 4 K, przeto dopłacaliśmy dziennie do jednego pensjonarza do 1 kwietnia b. r. 1 K 53 h, zaś od 1/IV 87 hal.

W roku sprawozdawczym należało się za leczenie i utrzymanie od pensjonarzy:

za 12.832 dni do 1/IV b. r. à 3 K 34 h — 42.858 K 88 h
za 4.115 dni od 1/IV b. r. à 4 „ 00 „ — 16.460 „ 00 „
Razem 59.318 K 88 h

Jeżeli kwotę powyższą odejmiemy od kosztów utrzymania Domu Zdrowia, tj. od 82.646 K 27 h okaże się, że musieliśmy dopłacić do utrzymania pensjonarzy **23.327 K 39 h**.

Jakkolwiek przez trzy miesiące pobieraliśmy od pensjonarzy o 20 kor. miesięcznie więcej, kwota, którą dopłaciliśmy w roku sprawozdawczym jest większą od dopłaconej w roku poprzednim z tego powodu, że ilość dni, jaką przebyli pensjonarze, zwiększyła się o 2554.

c) Statystyka Domu Zdrowia.

W roku sprawozdawczym 1912/13 leczyło się w naszym Domu Zdrowia 173 chorych.

141 mężczyzn, 32 kobiet.

Z roku zeszłego zostało 50, przyjęto 123.

Z ogólnej liczby 173 pensjonarzy z wyższych zakładów naukowych w Galicyi było:

Słuchaczów Wszechnicy Krakowskiej	23
„ „ Lwowskiej	36
„ Politechniki Lwowskiej	14
„ Akad. Rolniczej w Dublanach	3
„ Akad. Sztuk Pięknych w Krakowie	2
„ Akademii handlowej w Krakowie	2
„ „ „ we Lwowie	2
„ Wyższej szkoły lasowej we Lwowie	1
„ Instytutu muzycznego we Lwowie	1
Razem	84

Uczniów szkół średnich w Galicyi:

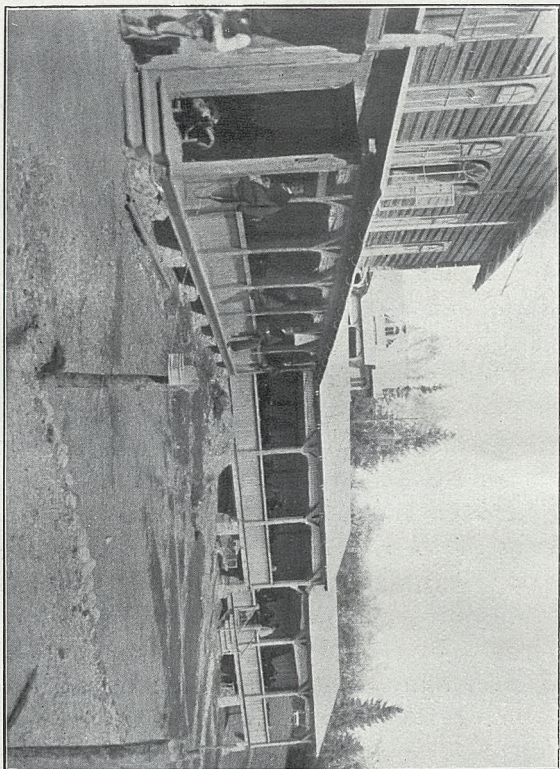
Uczniów gimnazyów	25
„ szkół realnych	1
„ seminariów nauczycielskich	19
Uczennic liceum żeńskiego	1
Uczniów szkoły konduktorów drogowych	1
Maturzystów	7
Razem	54

Z wyższych zakładów naukowych w Zaborze rosyjskim i w Rosyi:

Słuchaczów wyższej szkoły technicznej Wawelberga w Warszawie	2
„ szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie	1
„ Politechniki w Kijowie	1
„ Uniwersytetu w Kijowie	1
„ Instytutu technologiczn. w Petersburgu	2
Słuchaczek kursów Bestużewskich w Petersburgu	1
Razem	8

Ze średnich zakładów naukowych w Zaborze rosyjskim i w Rosyi:

ZARZĄD
KOŁA KRAKOWSKIEGO
Tow. Domu Zdrowia uczącej się ml. pol.
„POMOC BRATNIA” w Zakopanem

BUDYNEK GOSPODARCZY „POMOCY BRATNIEJU” W ZAKOPANEM
I LEŻALNIA DLA MĘŻCZYZN.

Uczniów szkół filologicznych	4
„ „ realnych	1
„ „ handlowych	4
„ „ miejskich	1
„ „ rolniczych	1
„ kursów technicznych	1
„ „ ochroniarek	1
Uczennic pensyi	2
Maturzystów	3
Externistów	1
Razem	19

Z zakładów naukowych w Zachodniej Europie:

Śluchaczy Uniwersytetu w Brukseli	1
„ „ „ Liège	1
„ „ „ Lipsku	1
„ „ „ Lozannie	1
„ elektrotechniki w Tuluzie	1
„ Akademii handlowej w Paryżu	1
„ „ ziemiańskiej w Wiedniu	1
„ „ malarskiej na Węgrzech	1
Razem	8

Co do miejsc pochodzenia, to urodzonych:

W Zaborze austriackim	118	czyli	68·2%
W Zaborze rosyjskim	53	„	30·6%
W Zaborze pruskim	1	„	0·6%
W Paryżu	1	„	0·6%
Razem	173		

Ilość dni przebytych wynosi 16.947.

Zakopane w lipcu 1913.

Leopold Winnicki, sekretarz T-wa.

VII.

Sprawozdanie Zarządu Biblioteki.

Rozwój księżnicy w bieżącym roku sprawozdawczym przedstawia się bardzo pomyślnie, dzięki rozmaitym czynnikom.

Jednym z nich była zmiana pomieszczenia księgozbioru, polegająca na przeniesieniu książek z lokalu ciasnego, niskiego, ciemnego a bardzo niewygodnego w miejsce, które pod każdym względem więcej odpowiada swemu zadaniu. Składność i większa pojemność nowego lokalu wpłynęła na zaprowadzenie ładu w układzie książek i na rozszerzenie przedsiębiorstwa handlowego — tego ważnego źródła dochodów bibliotecznych.

Mając dogodniejsze warunki mogliśmy się zabrać do uporządkowania czasopism, szczególnie miesięczników, które z powodu braku miejsca nie cieszyły się dotąd zbyt pietyzmem. Zauważone braki miesięczników uzupełniliśmy nowymi egzemplarzami, a po skompletowaniu oddaliśmy roczniki do oprawy. Dzisiaj korzystają czytelnicy chętnie z kompletów czasopism, zwłaszcza ilustrowanych, pochodzących z kilku lat wstecz.

Równolegle z pracą około czasopism, postępowała praca, zmierzająca do zaprowadzenia przejrzystości w rozmieszczeniu i segregacji książek. W tym kierunku najwięcej było do zrobienia. Przeprowadzono bardzo skrupulatną kontrolę książek, przetrutynowano inwentarz, wynotowano w nim luki, celem uzupełnienia ich w przyszłości, a dla uniknięcia zamieszania wprowadzono osobny dział dla dubletów.

Książki nieoprawione, których była znaczna ilość, oddawaliśmy po kolei do oprawy; obecnie wszystkie są już opravione. Nowe książki wypożycza się czytelnikom dopiero po oprawieniu.

Skonstatowawszy, iż znaczna ilość dzieł zarówno beletrystycznych, jakoteż naukowych ze względu na swój miniaturowy format, nie zasługuje na oddzielne traktowanie i na odrębną oprawę — przeznaczaliśmy do oprawy w jeden tom kilka dzieł równych treścią i rozmiarami. Ta kumulacja kilku dzieł wy-

tworzyła w katalogach luki, wypełniane książkami świeżo sprowadzonymi i spowodowała, że księgozbiór nie powiększył się o faktyczną ilość dzieł sprowadzonych. Łączenie powyższe, poddyktowane względami oszczędności nie wyszło bynajmniej na szkodę czytelników.

Uzyskawszy dokładny przegląd wszystkich dzieł, powzięliśmy sobie, jako główne zadanie kompletowanie dzieł poszczególnych autorów.

Finałem reorganizacji biblioteki było sporządzenie nowego katalogu alfabetycznego wszystkich dzieł.

Od 1 kwietnia b. r. prowadzimy dla ewidencji korespondencji naszej i dla informacji następców w zarządzie bibliotecznym księgę korespondencyjną.

Celem uprzyjemnienia kolegom i koleżankom monotonnego życia w Bratniaku, urządzaliśmy wieczory literacko-artystyczne, muzykalno-wokalne, loterie fantowe połączone z ogólną zabawą i wieczory humoru. Jakkolwiek w urządzaniu tych wieczorów odsuwaliśmy pobudki natury ekonomicznej na dalszy plan, jednak z przyjemnością podnieść musimy, iż tak goście z poza sfer bratniackich, którzy nas często zaszczycali swą obecnością, — jakoteż koledzy i koleżanki w zrozumieniu naszych intencji nie szczędzili hojnych datków na pomnożenie źródła dochodów bibliotecznych. Sprowadzaliśmy dla pensjonarzy gry i zabawy, które w dniu niepogody były bardzo pożądanym przedmiotem rozrywki, odciągającym uwagę od choroby. Ze składek pensjonarzy zakupiliśmy krokiet. Zarządowi Głównemu, który poparł nas materyalnie w przedsięwzięciu urządzenia krokietu — składamy uprzejme dzięki. Obecnie najwdzięczniejszym zajęciem kolegów i koleżanek w chwilach wolnych jest gra w krokiet — jedyny teren niewinnej gimnastyki, dozwolonej chorým.

Źródła dochodów biblioteki stanowią: subwencya Zarządu Głównego w kwocie 150 K, dobrowolne datki pensjonarzy, zysk z przedsiębiorstwa handlowego, tudzież przychód z wieczorów i zabaw; dwie ostatnie pozycye przyniosły największy dochód.

Wspomniane dochody obracaliśmy w całości na zakupno książek. Przy zakupnie braliśmy w pierwszym rzędzie pod uwagę życzenia kolegów i koleżanek a następnie staraliśmy się sprowadzać nowości z wszystkich dziedzin dorobku duchowego.

Ofiarodawcom: WPP. Drowi Baurin, Wł. Bukowińskiemu, Dr. M. Felauer, Karłowiczowej, Drostwu A. J. Kuczewskim, M. Orsetti, kol. H. B. Piotrowskiej, St. Perłowskiej, I. Solskiej,

A. Toczyłowskiemu i E. Trenklerówniej — dziękujemy najserdeczniej za bezinteresowne zasilanie naszej ksiąźnicy.

Dziękujemy również księgarńom i wydawnictwom, mianowicie: WPP. Altenbergowi, Centnerszwerowi, Gebethnerowi i Orgelbrandowi, za udzielanie nam opustu przy zakupnie książek a WP. Ciszewskiemu za opust przy zakupnie towarów.

Książnica nasza składa się z 1558 dzieł w 1925 tomach; w tem 730 dzieł naukowych. Z ksiąźnicy korzystało w tym roku 187 czytelników; wypożyczono 3744 książek. Przeciętnie przypada zatem na jednego czytelnika 20 książek.

Czasopism otrzymywaliśmy ogółem 39 a to: 17 dzienników, tudzież najcenniejsze polskie miesięczniki i tygodniki Królestwa i Galicyi. Część czasopism otrzymywaliśmy darmo, znaczną zaś część za opustem, lub za opłatą porta.

Tak przedstawia się w ogólnych zarysach działalność zarządu biblioteki, w którego skład wchodzili w tym roku następujący koledzy i koleżanki: Merl, Chmielowiec, Zaniewski, Dyga, Klein, Krzewski, Racięcka, Barylski, Cichoński, Wyganowski, Sroczyński, Sawczuk, Thorn, Marczakiewicz.

Zestawienie kasowe za rok administracyjny 1912/13 od 1/VII 1912 do 30/VI 1913.

Winien	Przychód		Rozchód	Ma
	K. h.			K. h.
Saldo z 30/VI 1912 r. . .	110-03		Rk. Książek a) zakupna . .	502-12
Rk. subwencji Zarządu			b) oprawy . .	212-12
Głównego	150-—		Rk. prenumeraty pism . .	247-09
Rk. datków jednorazowych	295-87		Rk. zakupna gier	17-60
Rk. przedsiębiorstw . . .	603-14		Rk. korespondencyi . . .	13-35
			Rk. wydatków drobnych .	15-22
				Razem 1607-50
				Saldo 151-54
	Razem 1159-04			Razem 1159-04

Porównajmy poszczególne pozycye niniejszego zestawienia kasowego z zestawieniem ubiegłego roku, a zobaczymy, iż stwierdzony na wstępie pomyślny rozwój biblioteki nie był wcale czczą grą słów.

Oto w przychodzie tegorocznym figuruje w pozycyi datków dobrowolnych kwota 295 K 87 h. Tę pozycyę reprezentuje w ubiegłym roku tylko kwota 112 K.

Dochód z przedsiębiorstw wynosił poprzednio tylko 255 K

34 h., podczas gdy u nas wynosi 603 K 14 h. Widzimy zatem, że pozycje przychodu wzrosły więcej niż dwukrotnie.

Jeszcze bardziej imponująco przedstawiają się pozycje rozchodu. I tak, gdy w ubiegłym roku zakupiono książek za 172 K 39 h. my zużyliśmy na ten cel trzy razy prawie większą kwotę, bo 502 K 12 h.

Wzrostem zakupna książek tłumaczyć też należy wzmocnienie się kosztów oprawy książek, które wynoszą u nas kwotę 212 K 12 h., podczas gdy w roku ubiegłym tylko 85 K 90 h.

Ogólne saldo kasowe wzrosło przeszło w dwójnasób, — wynosi bowiem kwotę K. 1159'04, a w roku ubiegłym tylko K. 523'21.

Powyższe porównanie czynimy dla ilustracji, w jak szybkim tempie odbywał się rozwój biblioteki, który zawdzięczyć należy przede wszystkim szerokiej autonomii, jaką uzyskał zarząd biblioteki.

Toteż ze smutkiem wypada nam w końcu nadmienić, że nieporozumienia powstałe w gronie kuracjuszków położyły kres autonomii biblioteki, zmuszając Zarząd Główny do objęcia jej agend we własny zakres działania.

Zarządzający książnicą

Prowadzący kasę i koresp.

Kajetan Sawczuk

Władysław Marczakiewicz.

Zarządzający czasopismami

Józef Żuławka

Sprawozdanie niniejsze uznaję w całości za zgodne z faktycznym stanem rzeczy.

Jan Załuska

Zarządzający biblioteką z ramienia Zarządu Głównego.

VIII.

Sprawozdanie Kół.

Koło Krakowskie.

Jeżeli rok zeszyły do niepomysłnych wobec nieuiszczenia do kasy Zarządu Głównego 3345 kor. 39 hal. za poleconych chorych, to obecny rok sprawozdawczy należałoby zaliczyć do krytycznych ze względu na niezwykle wzrost zapotrzebowań ze strony kolegów, podających się o zapomogi, i wielu innych przyczyn miejscowych uniemożliwiających normalną działalność Koła krak. Spóźnione wybory nowego Zarządu, do którego nikt z dawnych pracowników nie wstąpił, obojętność ogółu akademickiego dla spraw Tow., nie dająca się niczem przezwyciężyć, dług wobec Zarządu Głównego, następstwem czego było zobowiązanie Koła do regulowania rachunków pensyonarzy co dwa tygodnie, — oto powody zmniejszenia się liczby członków i niepowodzenia przedsięwzięć, które były stałymi źródłami dochodów.

Członków, którzy uiścili wkładki za rok bieżący Koło liczy 81. Zyskaliśmy na członków wspierających p. dr Hłady'a, p. Aleks. Spitzbartową, oraz subwencye od 3 towarzystw. Z dawnych członków złożyli opłatę: p. Irena Surynowa, p. Marya Mierzejewska, p. Stefan Suryn, Biblioteka Medyków, Bratnia pomoc Medyków i Kółko Rolników.

Prócz koncertu, ofiarowanego wzorem lat poprzednich przez p. Trzcńskiego, dyrektora koncertów krakowskich, za co składamy Mu najserdeczniejsze podziękowanie i festynu, urządzonego wraz z stow. „Jedność“, Koło przyjęło udział w „dniu przeciwgruźliczym“, zorganizowanym przez Koło pań przy Tow. walki z gruźlicą, dzięki wysoce obywatelskiemu stanowisku, jakie zajął Zarząd wymienionego Tow. w stosunku do Koła krak. Jednak wpłata sumy należnej nam, jako 12 prc. czystego dochodu, uległa zwłoce, wobec czego nie można było uwzględnić jej w sprawozdaniu kasowem.

W roku bieżącym Koło przystąpiło do zapoczątkowanej w roku zeszłym pracy nad szerzeniem świadomości o potrzebie walki z gruźlicą. Opierając się na doświadczeniu z 10-letniej działalności Grupy krak., że u większości kolegów sprawa gruźlicza rozpoczyna się już od czasu pobytu w szkole średniej, że ilość kandydatów do Domu Zdrowia z pośród uczniów szkół średnich z roku na rok wzrasta, że należy w interesie ruchu przeciwgruźliczego — a naszego Tow. przede wszystkim — dołożyć wszelkich starań, by zgłaszano się do Domu Zdrowia w początkach choroby, że wreszcie młodzież szkolna, pochodząca z warstw robotniczej i włościańskiej, nie tylko wskutek swego upośledzenia społecznego, lecz w dużym stopniu z powodu zaniedbania kulturalnego, jest środowiskiem, w którym przede wszystkim szerzy się gruźlica, — zorganizowaliśmy w grudniu ub. roku w gimnazyach i seminariach 10 odczytów z ogólną frekwencją 1100 osób i rozpowszechnili w ilości 3.000 egzemplarzy wśród klas niższych, wydane własnym nakładem, wskazania: „Jak się strzedz gruźlicy?“.

Świetnym Dyrekcjom szkolnym, prelegentom: dr Ruppertowej, dr T. Sokołowskiemu, dr Szumskiemu, kolegom Chalewicz, Wł. Stryjeńskiemu i Tomiakowi za okazane poparcie i współudział składamy serdeczne podziękowanie. Nie wolno nam również pominąć milczeniem ofiarności kolegów, którzy pospieszyli nam z pomocą w kwocie 363'04 hal. na pokrycie wydatków związanych z „dniem odczytowym“.

Z przykrością musimy zaznaczyć, że zapoczątkowane przed 4-ma laty starania, w celu określenia stosunku Wzajemnej Pomocy U. U. J. do Pomocy Bratniej, mimo obustronnej dobrej woli nie dały pożądanego wyniku. Warunki, przedłożone przez Wzaj. Pomoc, uznaliśmy za niemożliwe do przyjęcia, jako będące w rażącej sprzeczności ze statutem. Zarząd Główny, któremu przesłaliśmy je do zaopiniowania, przekazał sprawę Zjazdowi Delegatów. W ostatniej chwili Wzajemna Pomoc zwróciła się z nowymi propozycjami. Może one zakończą pomyślnie sprawę, jedyną w stosunkach Pomocy Bratniej z innemi stow. akad., a będącą powodem tylu nieporozumień i szkód dla naszego Koła.

Liczba kandydatów do Domu Zdrowia wydatnie wzrosła, a ilość pensyonarzy, którzy otrzymywali zapomogi z Koła, w porównaniu z rokiem zeszłym, bezmała podwoiła się.

Zgłosiło się do Domu Zdrowia 41 kandydatów (z Królestwa

i krajów zabranych —24, z Galicyi —17; ze szkół wyższych —30, ze szkół średnich —11). Pensjonarzy, zgłoszonych przez Koło, było 24 (z roku zeszłego —3, z bieżącego —21). Poza Domem Zdrowia leczyło się 4. Pozostało kandydatów na rok przyszły 17.

Zapomóg przyznano 20, odmówiono —2, dwoma kolegami zaopiekowało się Koło Praskie. Najwyższa zapomoga wynosiła 2·66 hal., dziennie najniższa —0·66 hal. Wpłacano zapomogi najdłużej 7 miesięcy, najkrócej —2 miesiące, przeciętnie —5 m. Wpłacono do kasy Zarządu Głównego za chorych 2824·44 h., w tem na pokrycie długu 404·70 hal. Obecnie dług wynosi 2940·69 h.

Suma zwrotów zapomóg dosięgła 308·00 h. Nie wątpimy, że na przyszłość powyższa rubryka będzie wzrastać równie intensywnie, świadcząc o należytej ocenie przez byłych pensjonarzy działalności Towarzystwa.

Walnych zebrań odbyto 4, posiedzeń Wydziału 4.

Do Zarządu Koła weszli: Tadeusz Pracki, przewodniczący, Ryszard Wojciechowski zastępca przewodniczącego, Zofia Jura, sekretarka, Witold Czarnowski, skarbnik. Prócz tego wybrano Wydział, składający się z pięciu osób: Bobińska Hanna, zast. sekretarki, Dziewanowska Stanisława, Nowakówna Bogusława, Wiśłocka Wanda, Czapiński Stefan, zast. skarbnika. Do Komisji rewizyjnej zostali wybrani: Wilhelm Czarnocki, Zdzisław Gacki i Kazimierz Sawicki.

Kończąc sprawozdanie czujemy się w obowiązku wyrazić serdeczne podziękowanie prof. Łatkowskiemu, że zechciał przyjąć tak uciążliwe obowiązki lekarza Koła, a sumę zebraną za świadectwa zdrowia przekazał na potrzeby Koła.

Sprawozdanie kasowe za rok 1912/13.

Winien	K h	Ma	K. h.
Saldo gotówkowe z roku 1911/12	70·26	Odesłano Zarządowi głównemu:	
Wpisowe	49·—	Za chorych	2824·44
Wkładki czł. zwyczajnych	159·—	„ pocztówki	10·—
„ „ wspierających	140·—	Z Rk. wpisów	49·—
„ „ nadzwyczaj.	10·—	„ wkładek członków zwyczajnych	142·60
Z funduszu im. Dr. Józefa Kucia, zebranego przez stow. „Spójnia“	350·—	Z Rk. wkładek członków wspierających	140·—
Do przeniesienia	778·26	Do przeniesienia	3166·04

Z przeniesienia	K h
Fundusz im. prof. A. Witkowskiego	778'26
Zamiast wieńca na trumnę ś.p. prof. A. Witkowskiego od „Biblioteki Medyków“	51'20
Zamiast wieńca na trumnę ś. p. Fr. Gołębia złożono na ręce kol. Leyki	35'26
Reszta ze składki na wieniec na trumnę prof. Ad. Bochenka, V rok medycyny	7'50
Zwrot zapomóg	308'—
Z list	247'65
Z puszek	49'88
Datki jednorazowe	237'83
Oplaty za świadectw. lekarsk.	19'—
Zebrane przez uczennice IV kl. szk. WP. Ramułtovej	20'—
Błoczki	13'30
W dniu odczytowym:	
z odczytów	136'10
listy wkładek i puszki	363'04
Z odczytu Dr. E. Lipskiego	21'60
Ze sprzedaży reprodukcji obrazów J. Malczewskiego	45'60
Ze sprzedaży tutek	55'—
Z koncertu	58'40
Z festynu dnia 21/VI połowa dochodu	58'73
Ze sprzedaży pocztówek	17'12
Subwencje:	
Św. Rady m. Krakowa za rok 1912/13	200'—
Św. Rady m. Podgórza za rok 1912/13	100'—
Tow. Strzeleckiego	50'—
Biblioteki Medyków	100'—
Bratniej pomocy Medyków	50'—
Bratniej pomocy słuch. kursów im. Baranieckiego	40'—
Biblioteki prawników	15'—
Kółka mat.-fizycznego	30'—
Bratniej pomocy słuchaczy Akad. Sztuk pięknych za rok 1911/12	60'—
„ „ 1912/13	20'—
Kółka filozoficz. za r. 1911/12	20'—
Do przeniesienia	3223'42

Z przeniesienia	K h
Z Rk. wkładek członków nadzwyczajnych	10'—
Z Rk. zaległych wkładek Chorzy poza Domem Zdrowia	60'—
Odezwa do kolegów	17'50
Druk wskazówek dla młodzieży szkolnej: „Jak się strzedz gruźlicy“	54'—
Administracya	66'28
Różne	106'72

Do przeniesienia 3492'44

	K h
Z przeniesienia	3223.42
Kółka sławistów	50.—
Kółka przyrodników	20.—
Tow. wzajemnej pomocy im. Łopacińskiego	20.—
Tow. samopomocy młodzie- ży z ziemi plockiej	20.—
Kasy Radomiaków	20.—
Koła Samopomocy młodzieży pochodzącej z Częstoch- wy	10.—
Różne	151.04
Razem	3514.46

	K h
Z przeniesienia	3492.44
Razem	3492.44
Saldo	22.02
Razem	3514.46

Tadeusz Pracki
Przewodniczący

Witold Czarnowski
Skarbnik

Hanna Bobińska
Zast. sekretarza

Członkowie komisji rewizyjnej:

Z. Gacki

K. Sawicki

W. Czarnocki

Po zamknięciu rachunków została zapłacona subwencja od Związku Sportowego w kwocie 20 kor.

Koło Techniczne we Lwowie.

Rok ubiegły nie był dla Koła rokiem najlepszym. Wypadki polityczne, które głośnem echem odbiły się w całym społeczeństwie, a tem bardziej u młodzieży, nie pozwoliły na spokojną intensywną pracę. To też działalność nasza w początkach ubiegłego roku administracyjnego ograniczała się jedynie do udzielania informacji i wysyłania chorych kolegów do Domu Zdrowia. O urządzeniu jakiegokolwiek przedsiębiorstwa mowy być nie mogło. Dopiero, gdy horyzonty polityczne zaczęły się wyjaśniać, zebraliśmy się z nową energią do pracy, skupiwszy główną uwagę na doprowadzeniu do skutku uchwał ostatniego Zjazdu. Chodziło mianowicie o utworzenie we Lwowie jednego Koła, skupiającego w sobie w formie sekcji wszystkie dotychczasowe grupy. Początkowo sprawa przedstawiała się bardzo dobrze; zdołaliśmy wciągnąć do akcji „Bratnią Pomoc“ Wszechnicy Lwowskiej, która dotychczas nie tworzyła nawet grupy.

Musimy tu zaznaczyć, że zostaliśmy przyjęci tam bardzo życzliwie i zarząd zajął się bardzo gorliwie tą sprawą. Następnie jednak natrafiliśmy na opór ze strony Towarzystwa „Bra-

tniej Pomocy“ słucho. Politechniki, które wypowiedziało się przeciw zmianie dotychczasowego stanu rzeczy. Siłą tego faktu organizacja Koła musiała ulec zwłoce. W parę tygodni jednak w myśl życzeń Zarządu Głównego podjęliśmy akcyę na nowo, zaznaczając wszakże, że do chwili zmiany stanowiska „Bratniej Pomocy“ słucho. Politechniki w tej sprawie Koło nasze jako takie do Ogólnego Koła nie przystąpi.

Od tej chwili prace zaczęły iść rażniej. Prócz „Bratniej Pomocy“ Wszechnicy, zgłosili również swoje przystąpienie do przyszłego Koła delegaci „Bratniej Pomocy Dublańskiej“. Na kilku posiedzeniach został ułożony statut i regulamin Koła, które, mamy nadzieję, na jesieni r. b. rozpocznie swoją działalność.

Jako wstęp do przyszłej wspólnej pracy w Kole Ogólnoakademickiem postanowiliśmy urządzić przedsiębiorstwo wspólnie z istnjącemi Kołami we Lwowie, tj. Medykiem i Uniwersytekiem. Owocem kilku posiedzeń i narad, w których brali udział i przedstawiciele Bratniej Pomocy Wszechnicy, jako przyszli członkowie Ogólnego Koła, było urządzenie w dniu 6 lipca dnia Kwiatka, z którego część dochodu przeznaczylimy na budowę sanatorium, resztę zaś rozdzieliliśmy między trzy Koła. Na tym miejscu podziękować musimy wszystkim tym, którzy nie odmówili nam swego poparcia w urządzanym przedsiębiorstwie, a przede wszystkim JWP. Pr. Dr. Gluzińskiemu, jako protektorowi, JWP. Pr. Dr. Kučerze, który pięknymi artykułami w pismach wzbudził duże zainteresowanie ogółu, oraz wszystkim redakcyom, które wzmianki nasze zamieściły.

W ciągu roku pomagaliśmy pięciu kolegom, leczącym się w Domu Zdrowia. Posiedzeń Zarządu odbyło się 8, Walnych Zgromadzeń 3. Pism wysłanych 95, nadesłanych 43.

Prócz dotychczasowych członków wspierających pozyskaliliśmy jeszcze Koło Chemików.

Skład Zarządu:

Władysław Piętka

przewodniczący.

Tadeusz Prochner

zast. przewodniczącego.

Stefan Tułacz

skarbnik.

Stawomir Pawłowski

sekretarz.

Jan Homolicki. Stanisław Szafnicki.

Komisya Rewizyjna:

Stefan Iwanowski, Czesław Łapiński, Kazimierz Krasnodębski.

Sprawozdanie kasowe za rok 1912/13.

Winien	K. h.	Ma	K. h.
Saldo z dnia 1 lipca 1911 r.	232.47	Przesłano Zarządowi główn.	
Rk wkładek i wpis członk.		Rk wkładek i wpis. człon-	
zwyczajnych	942.—	ków zwycz. (90%) . . .	847.80
Rk członków wspieraj.:		Rk wkładek czł. wspieraj.	60.—
Two Bratniej Pom. sł-		Rk pensyonarzy (dłużn.) .	669.61
chaczy Polit.	20.—	Rk przedsiębiorstw . . .	25.—
Związek słuch. Inżynierzy	20.—	Rk administracyi	52.09
WP. Dr. Szymon Starkie-		Saldo na rok adm. 1913/14	251.84
wicz	20.—		
Rk dochodów z przedsię-			
biorstw:			
z kwesty miejskiej 6/VII	650.—		
ze sprzedaży pocztówek .	5.60		
Rk datków jednorazowych			
(puszki, listy)	16.27		
Razem 1906.34		Razem 1906.34	

Władysław Piętka
przewodniczący

Stefan Tułacz
skarbnik

Za Komisję Rewizyjną:
Stefan Iwanowski

Koło Medyczne we Lwowie.

Lwowskie Medyczne Koło składa się obecnie ze 105 członków; w skład których wchodzi: 1 członek założyciel, 34 członków wspierających, 70 członków zwyczajnych.

Ponieważ Koło nasze za rok zeszyły wydało sprawozdanie drukowane, w którym mieszczą się rachunki do 31/XII 1912 włącznie, przeto obecnie zdajemy sprawę z wydatków i pieniędzy, które wpłynęły od 1 stycznia 1913 roku.

Stan kasy ogółem biorąc nie najgorszy, jednak zainteresowanie się młodzieży Towarzystwem nie stoi na równi z celem i znaczeniem Pomocy Bratniej, w każdym razie ostatnie miesiące okazują zwrot ku lepszemu, zyskaliśmy bowiem 19 członków zwycz. i 7 członków wspierających.

W roku bieżącym wpłynęło siedm zgłoszeń do Zarządu naszego Koła w sprawie udzielenia pomocy chorym kolegom; na sześć odpowiedzieliśmy przychylnie, na jedno odmownie ze względu na stan zdrowia petenta.

Za dwóch kuracyuszy wypłaciło nasze Koło 360 kor., nadto wyasygnowaliśmy 150 K na pensyonaryuszy Koła technickiego.

Z pieniędzy, które w kasie pozostają, mamy pokryć wydatki za resztę pensyonaryuszy, resztującą zaś kwotę odesłamy do Zarządu Głównego, z chwilą przejścia Koła w sekcję Koła ogólno-akademickiego.

Z przedsiębiorstw urządziliśmy loteryę i „Dzień Kwiatka“ wspólnie z Kołem Technickiem, Uniwersyteckiem i „Bratnią Pomocą“ słuch. Wszechnicy. — Na którą to zbiórkę dzięki energicznemu poparciu JW. PP. Profesorów Dra Antoniego Gluzińskiego i Dra Pawła Kučery, otrzymaliśmy z prezydium miasta pozwolenie — i Im też tą drogą składamy podziękowanie za zajęcie się Towarzystwem, jakoteż i akcyą utworzenia jednego Koła we Lwowie.

W ostatnich dwóch miesiącach działalności Towarzystwa, sprawa połączenia się trzech istniejących we Lwowie Kół w jedno zajmowała pierwsze miejsce i tem też przyszły rok administracyjny chcemy rozpocząć.

Sprawozdanie kasowe od 1 stycznia 1913 r.

Winien	K. h.	Ma	K. h.
Pozostałość kasowa z roku 1911/12.	2044·11	Wysłano do Zarządu Gł. . .	360·—
Wkładki czł. wspieraj. . .	480·—	Wysłanie 2 delegatów . . .	47·50
„ „ zwyczaj.	68·—	Sprawozdania	76·50
Z przedsiębiorstw	608·78	Kliska do losów	6·—
Datki nadzwyczajne	60·30	Wydatki sekretaryatu . . .	5·58
Zwrot długów.	25·—	Kol. Iwanowskiemu na pensyonarzy grupy technickiej	150·—
		Razem	645·58
		Dłużnicy towarzystwa	143·—
		W kasie pozostaje	2497·61
Razem	3286·19	Razem	3286·19

Imienny wykaz datków.

	K. h.
WP. Jasiński	5·—
Zebrań w rocznicę śmierci Prof. Homego	14·50
JWP. Prof. Kučera: nieprzyjęte honorarium	10·—
JWP. Prof. Bądryński datek	10·—
„ Albinowski	5·—
„ Godlewski	5·—
Kol. Kotarska	1·—
Do przeniesienia	50·50

	Z przeniesienia	50:50
WP. Dr. A. M.	...	8'—
Kol. Sowadzki	...	1'—
WP. X. Y.	nieprzyjęte honor.	
Dr. Pańczyszyna	...	5'—
Kol. Buzathówna i Maulcówna	...	80
	Razem	60:50

Stanisława Gomolińska
przewodnicząca

Eugeniusz Dobaczewski
sekretarz

Marya Mikiiewicz-Hajdukiewiczowa
skarbniczka

Koło Uniwersyteckie we Lwowie.

Winien

	K. h.
Saldo z roku 1912	96:34
Dar WP. Dyr. Todta	10'—
Wkładki członków	17'—

Razem 123:34

Roman Pelc
przewodniczący

Ma

	K. h.
Na budowę Domu Zdrowia	10'—
Wkładki członków	17'—
Zapomoga na leczenie w Domu Zdrowia	30'—
Koszta administracji	} 13:35
Wydatki na administrację	
Saldo na r. adm. 1913/1914.	52:99

Razem 123:34

Stanisław Krynicki
Za komisję rewizyjną

Koło Wiedeńskie.

Drugi rok istnienia naszego Koła charakteryzował brak jakichkolwiek na szerszą skalę zakrojonych czynów przy ograniczeniu działalności do pracy codziennej i normalnej przeważnie w granicach znajomości i stosunków osobistych, jakie posiadali członkowie zarządu Koła.

Żadna pomoc niespodziewana w tym roku z zewnątrz nam nie nadeszła; prawie wszystko, cośmy osiągnęli, zawdzięczamy przede wszystkim naszym poprzednim usilnym staraniom.

To też, choć, rachując proporcjonalnie do czasu, w porównaniu do ubiegłego półroczu, rok miniony wykaże mniejsze, niż poprzedni, rezultaty, to przecież w charakter liczb i działalności wchodząc, przekonać się łatwo, że praca nasza się opłacała i do zniechęcenia się oraz narzekania na brak postępu niema jeszcze najmniejszego powodu.

Trudno zaprzeczyć, że stosunek ogółu młodzieży polskiej w Wiedniu do naszego T-wa pozostawia niestety wiele do ży-

czenia. Obojętność na podłożu niedoceny wartości instytucji oraz tak charakterystyczny tu brak poczucia dotrzymywania swoich zobowiązań i obowiązków — oto główne przeszkody, leżące na drodze do należytego rozwoju naszego Koła. Choć liczba członków naszych wzrosła do 183, to przecież jest ona w porównaniu do ilości młodzieży polskiej w Wiedniu studiującej, śmiesznie małą, zwłaszcza, gdy zalegających z opłaceniem wkładki jest w tej liczbie aż 97-iu, co nawet po odliczeniu 40 paru w Wiedniu nieobecnych, jest bezwarunkowo zawiele, w porównaniu do łatwości zapłacenia jednej korony na pół roku.

Mieliśmy przecież i zjawiska odwrotne, działające na nas pokrzepiająco w przykrej często pracy. Za naszym przykładem zakłada się w innej miejscowości nowe Koło. — W uznaniu naszej działalności pomaga nam wiedeńska „Strzecha“, „Przytulisko Polskie“, akademickie „Ognisko“. — Tow. akademickie „Przedświt“ opodatkowuje swych członków na korzyść naszego Koła. Niektóre znane i wpływowe osobistości w Wiedniu przyobiecwały nam w razie potrzeby swoją pomoc. — Specjalnie wreszcie podnieść tu musimy jako godny podkreślenia i naśladowania fakt polegający na tem, że pomyślnie kończący tutejsze wyższe zakłady naukowe, rozstając się ze społecznością akademicką, zapisują się na członków wspierających „Pomocy Bratniej“. Takich członków pozyskaliśmy w tym roku czterech. Zaiste nie wszyscy, co studia pokończyli — postąpili w ten sposób; — nie wszyscy jednak uczynić to mogli, — nie wszyscy — niestety — chcieli, a przedewszystkiem rzucona idea nie do wszystkich jeszcze trafiła. Początek jednak zrobiony. Reszta, t. j. przejście sporadycznych wypadków w zwyczaj jest kwestyą wytworzenia się wśród młodzieży odpowiedniej opinii.

Wogóle członków wspierających, którzy za pośrednictwem naszego Koła uiścili wkładki, mieliśmy ośmiu; w tej liczbie jeden stary: Tow. akad. „Ognisko“ i siedmiu nowo pozyskanych: Tow. „Przytulisko polskie w Wiedniu“, JWPani Helena Kleszczyńska, inż. Artur Reinberg, inż. Lucyan Rybiński, inż. Józef Pawłowski, dr. Józef Saski, WPan Ludwik Wąsowicz.

Walnych zgromadzeń urządziliśmy dwa; jedno poprzedzone odczytem dra Oszackiego na temat gruźlicy.

Chorych na szczęście w tym roku żadnych nie mieliśmy.

W skład zarządu Koła w dniu 30/VI 1913 wchodził koledy: W. Koźniewski (przewodniczący), J. Choiński - Dzieduszycki (zast. przewodn.), T. Bystrzycki (sekretarz), E. Grycendler

(skarbnik), E. Kleszczyński, J. Korkosowicz, W. Kurnatowski, B. Samborski, J. Suryń.

Komisya lustracyjna składała się w tymże czasie z kolegów: J. Jeleniewskiego, R. Spyta i W. Strzeleckiego.

Delegatami na zjeździe zwyczajnym w Zakopanem (15/VIII 1912) byli kol.: T. Bystrzycki i E. Kleszczyński, na zjeździe nadzwyczajnym zaś (17/III 1913) kol. W. Koźniewski.

Większe datki na rzecz Koła złożyli WPP.: W. Cieński 40 K, L. Kurnatowski 25 40 K, kol. L. Łakociński 10 K, Odrzywolski 10 K, Koło słuchaczy uniwersytetu Tow. „Ognisko“ 10 K, stołownicy p. Ohmanowej 10 K, kol. A. Paprocki 10 K, inż. F. Próchnicki 10 K, inż. A. Reinberg 20 K, kol. A. Rybiński 10 K, M. Szotarski 10 K, Tow. „Strzecha“ w Wiedniu 25 K, inż. Troczyński 10 K, członkowie Tow. akad. „Przedświt“, nie będący członkami naszego Koła, 10 K.

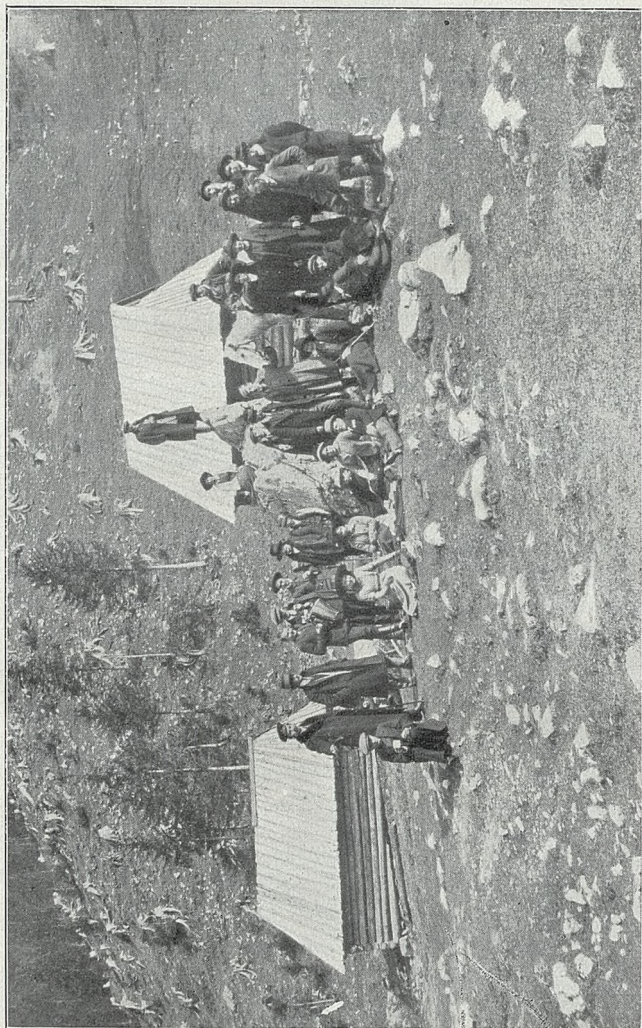
Wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób przyszli z pomocą naszemu Towarzystwu składamy niniejszem serdeczne podziękowanie.

Sprawozdanie kasowe przedstawia się, jak następuje:

Rachunek kasy za czas od 1 lipca 1912 do 30 czerwca 1913.

Winien	K. h.	Ma	K. h.
Saldo w dniu 1. VII 1912	316 26	U R-ku administracji . .	64 62
Do R-ku wpisowego człon-		„ „ przedsiębiorstw . .	50 —
ków zwyczajnych . . .	62 —	„ „ datków jednorazo-	
Do R-ku wkładek	180 —	wych za druki	24 —
„ „ „ członków		U Zarządu Głównego:	
wspierających	160 —	za przesłane:	
Do R-ku datków jednorazo-		a) wpisowe czł.	
wych	378 20	zwycz. . . .	62 —
Do R-ku przedsiębiorstw .	484 63	b) 90% wkładek	
„ „ odsetek	13 61	czł. zwycz. 162 —	
„ „ administracji za		c) wkł. członków	
zwroty kosztów	1 30	wspieraj. . . .	160 —
		d) depozyty na	
		Rk. chorych	
		Koła	900 — 1284 —
		Saldo 30. VI. 1913 . . .	173 38
		Razem 1596 —	

Wacław Koźniewski Edmund Grycendler Tadeusz Bystrzycki
przewodniczący skarbnik sekretarz
Stanisław Jeleniewski
przewodn. komisji rewizyjnej

ZDROWI PENSYONARZE NA WYCIECZCE.

Koło Praskie.

Sprawozdanie za czas od dnia 26. VI. 1912 do dnia 29. VI. 1913.

Rok ostatni przyniósł nam w dziedzictwie po swym poprzedniku ustalone już stanowisko w kolonii. Spotykamy się z powszechną życzliwością, skąd krok już tylko do współpracy. Zebrania odbywamy w lokalu Ogniska Polskiego, oddawanym nam bezinteresownie na każde żądanie. Koło liczy obecnie 37 członków zwyczajnych i 1 wspierającego: WP. inż. Juliusza Pinkusa. Ciągniemy dalej zyski z przedsiębiorstw inicjowanych za lat ubiegłych, zaopatrując kolonię w herbatę i gilzy; przedsiębiorstwo pocztówkowe z przyczyn ubocznych przestało się opłacać, więc po zlikwidowaniu spółki przestaliśmy je prowadzić. Nie mogliśmy też śladem poprzedniego zarządu gromadzić kapitału zapasowego, gdyż przejęliśmy na życzenie Koła krakowskiego kosztą leczenia paru jej chorych członków.

Finanse Koła przedstawiają się, jak następuje:

Rachunek majątku Koła w dniu 29. VI. 1913 przedstawiał się w cyfrach:

Stan czynny.	K h	Stan bierny.	K h
Należności za:		Zarządowi Głównemu:	
papierosy	23-50	za % i wkładki	58-38
pocztówki	302-51	„ nalepki	5-20
gilzy	58-97	„ chorych	260— 328-53
herbatę	104-13	nieodebrane wkł.	68—
guziki	9— 498-11	% od zacz. przed.	67-29 135-29
zaległe i bieżące wkładki	68—	majątek grupy d. 29. VI. 13	896-29
inne należności	15-92		
w naturze pozostało	174-84		
gotowizna	598-24		
Razem	1355-11	Razem	1355-11
 Wpływy:		 Wydatki:	
Saldo dnia 26. VI. 12.	410-55	Przesłano Zarz. Gł.	142-43
Wkładki czł. zwyczaj. 38—		„ „ „(dep.)	160— 302-43
„ „ wspieraj. 20—	58—	Wydatki reprezentacyjne	60—
Wpłynęło z przedsiębiorstw:		Sekretaryat	26-14
za papierosy	1-20	Drobne przedsiębiorstwa	4-50
„ gilzy	142-40	Gilzy	127-83
„ pocztówki	199-49	Pocztówki	76-61
„ herbatę ¹⁾	725-08 1068-17	Herbata	438-87
Do przeniesienia	1536-72	Do przeniesienia	1036-43

¹⁾ W tym 434-88 na rachunek roku 11/12.

Z przeniesienia 1536:72	
za nalepki	9:10
„ wpisowe	12:—
„ z list skład. i bloczków	74:65
drobne dary	12:20
Razem	1644:67

Z przeniesienia 1036:43	
Nalepki	10:—
Saldo d. 29. VI. 13. 1).	598:24
Razem	1644:67

W porównaniu z rokiem 1911/12 wykazujemy czysty zysk na przedsiębiorstwach znacznie większy, mianowicie kor. 538:75 wobec kor. 333:18 roku zeszłego. Zysk ten jest jednak w całości uwięziony w należnościach za towary i remanencie tychże towarów.

Trudności w odbieraniu porozsyłanych i porozdawanych list składkowych wpłynęły na zmniejszenie ich liczby w roku bieżącym. Wydano ich tylko 8 (za specjalnemi pokwitowaniami) wobec 67 roku poprzedniego. Na listy zebrano koron 73:27.

Wacław Stawnicki
przewodniczący

A. Formejster
za sekretarza

Komisja rewizyjna: *W. Czachowski*

Koło Brukselskie.

Koło brukselskie powstało jesienią 1912. Pomocną ku temu była uchwała Stowarzyszenia Młodzieży Niepodległościowej im. Joachima Lelewela w Brukseli, zniewalająca swych członków do należenia do Koła.

Powstało ono w warunkach trudnych, ile że młodzież nasza studyjująca w Belgii mało miała wiadomości o istnieniu „Pomocy Bratniej” — skutkiem czego nie wykazywała dla niej zainteresowania i przywiązania w stopniu, w jakim zasługuje Instytucja oparta na solidarnym czynie samopomocy młodzieży. Chcąc temu zaradzić, rozrzuciliśmy w Brukseli i innych koloniach polskich w Belgii około 200 egzemplarzy sprawozdań, sądząc, że liczby i fakty, nim objęte, stanowią samą przez się płomienną, skuteczną propagandę. Oczekiwania te nie zostały zawiedzione. Młodzież studyjująca w szkole cukrowniczej w Glons jest w trakcie tworzenia Koła. W Leodyum sprawa wskrzeszenia

1) W tym 157:37 saldo kasy przedsiębiorstw.

Koła będzie rozważaną na najbliższem zebraniu miejscowej „Bratniej Pomocy“. Podobnie Gandawa, Verviers i Antwerpia w roku przyszłym niewątpliwie, według zapewnień przedstawicieli tamtejszej młodzieży, nie pozostaną w tyle. Jedynie nie jest nam wiadomem, czy w Londynie, gdzie propaganda nasza sięgała, pomyślny skutek osiągnięty został — bądź w najbliższej przyszłości zostanie.

Inna trudność, którąśmy mieli do pokonania — to trudności techniczne, związane z rozproszeniem życia wielkomiejskiego — przy braku jakiejś instytucji, ogniskującej polską kolonię. Projektowane założenie Biblioteki Polskiej przez Sekcyę Polską przy Muzeum międzynarodowem w Brukseli niewątpliwie ułatwi zadanie naszym następcom. W roku bieżącym życzliwą pomoc przy zbieraniu składek członkowskich świadczył nam Zarząd miejscowej „Bratniej Pomocy“. — Żeby zapobiedz stracie czasu i energii, wynikającej z oddzielnego prowadzenia tych dwóch instytucji o bratnich celach, postawiliśmy na walnem zgromadzeniu „Bratniej Pomocy“ wniosek, by od roku szkolnego 1913/14 kierownictwo Koła spoczywało w ręku Zarządu „Bratniej Pomocy“. Rozpatrzenie wniosku odłożono do jesieni.

Koło nasze liczy 44 członków zwyczajnych (z których 38 uiściło składkę). Z listy tej 8 osób w myśl wniosku kol. Langnera podniosło składkę do 3 fr. rocznie. Prócz tego pozyskalśmy trzech członków wspierających: Dr. prof. Joteykównę — kierowniczkę międzynarodowego Fakultetu Pedologii; Cecylię Zagórską, przełożoną szkoły żeńskiej w Łomży; Stanisławę Maślińską z Częstochowy, uczenicę szkoły ogrodniczej w Vilvorde.

By powiększyć fundusze Koła, urządziliśmy loteryę. Wygrane stanowiły obrazy artysty - malarza Jana Rembowskiego z Zakopanego. Jeden obraz został ofiarowany przez autora — drugi nabyty. Czysty zysk loteryi wyniósł 40 fr. 50 ct. Ponieważ niezależnie od nas w tym samym czasie urządziła loteryę miejscowa „Bratnia Pomoc“ na zebraniu wspólnem obu Zarządów postanowiliśmy dać wyraz ożywiającemu nas wzajem braterstwu uczuć i wymienić się nawzajem 25% dochodu odnośnych loteryi. Jednak uchwały tej nie wprowadziliśmy w życie, ponieważ okazało się, iż wysokość dochodu obu loteryi nieznacznie się od siebie różni.

Sprawozdanie kasowe za czas od 8/XII 1912 do 10/VII 1913 przedstawia się następująco:

Winien	Fr. ct.		Ma	Fr. ct.
Wkładki 3 czł. wspieraj. . .	63—		Wysłano do Zarz. Główn. . .	185—
„ 30 „ zw. (à Fr. 2-10) . .	63—		Wydatki sekretaryatu . .	4-35
„ 8 „ „ (à 3 fr.) . .	24—		Saldo dn. 10. VII. 1913 . .	2-65
Dochód z loteryi . . .	40-50			
Lista skl. 299.	1-50			
<u>Razem 192—</u>			<u>Razem 192—</u>	

Za Zarząd:

M. Orsetti

L. Pientka

Koło Lozańskie.

Sprawozdanie kasowe.

Wninen	Fr. Ct.	Op.	Fr. Ct.
Saldo z r. 1911/12.	1-95	Odesłano do Zarządu Główn.	195-45
Wpisowe	24-75	Chorzy poza Domem Zdro-	
Wkładki	103-90	wia	130-—
Wkładka roczna Br. Pom.		Wysłano do Zarz. Główn. na	
Łozańskiej	30-—	rachunek kap. żelaznego	36-20
Komisya Stypendyalna	4-20	Administracya Koła	3-50
WP. Rozenowa	20-—	Saldo na r. 1913/14	35-—
Dary drobne	8-20		
Z przedstawienia teatral-			
nego	96-86		
Ze sprzedaży fotografii wy-			
konanych przez kol. Ber-			
gera.	6-55		
Kol. F. Bukowska za nalepki	20-—		
„ Z. Bergerowa za na-			
lepki	20-—		
WP. Augustowiczówna za			
nalepki.	24-—		
Za pocztówki i nalepki			
sprzedane przez człon-			
ków zarządu	36-40		
Wpływy po ogóln. zebraniu	3-84		
Razem 400-15			Razem 400-15

Janina Augustowicz Wanda Wilamowska Jerzy Ruszkowski
Przewodniczący Skarbnik

Skarbnik

Komisya Rewizyjna.

Celina Chmielewska

Piotr Zborowski

Koło Kijowskie.

Sprawozdanie kasowe roczne za rok 1912/13.

Winien:

	Rb. kop.
Saldo z roku 1911/12 . . .	16·88
Wpisowe członków zwyczaj. .	10·80
Wkładki " "	47·85
" " wspieraj.	24—
Na budowę „Domu Zdrowia“	25—
Datki jednorazowe	26·55
Inne wpływy:	
a) % za rok 1912 .	2·31
b) grzywny . . .	—10
c) ze sprzed. poczt.	128·48
	130·89
Razem	281·97

Ma:

Rb. kop.

Przesłano Zarz. Gł.	
a) na rach. czł. zwyczajnych .	10·80
b) na rk. wkł. czł. zwyczajnych .	60·20
c) na rach. wkład. czł. wspieraj.	24—
d) na bud. „Domu Zdrowia“ . .	25—
Zapom. na kurację	10—
Wyd. kanc. i admin.	6·25
Saldo na r. 1913/14	145·72
Razem	281·97

Koło Karlsruheńskie.

Skutkiem utrudnień w przyjmowaniu na politechnikę w Karlsruhe Kolonia nasza zmniejsza się z roku na rok. Dzięki temu w roku bieżącym wypisało się 6-ciu członków, a nowych wstąpiło 3. Ogólna liczba członków Koła naszego w chwili obecnej wynosi 28.

Sprawozdanie kasowe za rok 1912/13.

Winien

	Mrk.
Saldo na rok 1912/13	16—
Wpisowe członków	3—
Wkładki bieżące	93·30
Dawne zaległości	28—
Razem	140·30

Ma

Mrk.

Wysłane do Zarząd Główn.	135—
Saldo na rok 1913/14	5·30
Razem	140·30

Przewodniczący
St. Müller

Skarbnik
Jan Muszalski

Koło Monachijskie.

przysłało 261 kor. 31 hal.

Koło Zurychskie.

przysłało 27 kor.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW.

IX.

Zamknięcie rachunkowe.

Przedkładamy poniżej bilans i rachunek strat i zysków.

Bilans.

Pozycje bilansu w stanie czynnym:

1) **Rachunek nieruchomości K 141.390·55.**

W myśl uchwały Zjazdu Delegatów Rk. ten został rozdzielony na dwie następujące pozycje:

a) Wartość gruntu K. 20.000.

b) Wartość budynków i inwestycje (koszta budowy drogi, mostów, urządzenia parku, i t. p.) K. 121.390·55.

2) **Rachunek ruchomości K 11.006·11.**

Wartość ruchomości Towarzystwa.

3) **Rachunek pensjonarzy K 62.912·90.**

Długi chorych za cały czas istnienia Domu Zdrowia.

4) **Rachunek lokacyi i papierów wartościowych K 759·26.**

Książeczka oszcz. Tow. Zaliczkowego w Zakopanem L. 2441, książeczki wkładowe Banku Krajowego w Krakowie L. 12.350 i L. 11782, List austr. Czerwonego Krzyża Ser. 02619 Nr. 07, List zastawny funduszu propin. Ser. E. Nr. 0790, ofiarowany bezimiennie na stypendyum dla młodzieży krakowskiej akademickiej, polskiej, rzymsko-katolickiego wyznania, i rachunek pocztowej Kasy oszczędności.

5) **Rachunek osób K 4.100·—**

Niepobrane subwencje wydziału Krajowego i reszta należności za udziały Sanat. Dra Dłuskiego.

6) **Rachunek weksli K 2.000·—**

Weksel za zaległe odsetki od zapisu p. A. Toczyłowskiego.

7) Rachunek przechodni K 3.329·41.

Czynsz i ubezpieczenie budynków z góry zapłacone i wartość spiżarni.

8) Rachunek kasy K 434·88.

Gotówka w kasie z dniem 30/VI 1913.

9) Niedobór K. 15.156·40.

Patrz objaśnienia do Rku Strat i zysków.

Pozycje bilansu w stanie biernym.

1) Rk. funduszu budowy Domu Zdrowia K. 104.696·16.

Fundusz budowy z odsetkami, powiększony o wpływy tegoroczne.

2) Rachunek długów hipotecznych K 20.000·—

Dług hipoteczny na majątku Towarzystwa.

3) Rachunek osób K 48.201·19.

Długi Towarzystwa za inwestycje, inwentarze i utrzymanie Domu Zdrowia.

4) Rachunek pensjonarzy K 1.384·75.

Nadpłacona kwota przez pensjonarzy do 30 VI 1913.

5) Rachunek depozytów K 3.006·91.

Ten rachunek obejmuje depozytowe sumy na stypendya: K 297·86 na stypendyum dla akad. krakowskiej, polskiej, rzymsko-kał. młodzieży; stypendyum im. ś. p. Rudkiewicza K 310·75; depozyt. fundusz A. Toczyłowskiego K 960·84; fundusz stypendyalny im. Dra Antoniego Kuczewskiego K 283·82; depozyty kół i drobne.

6) Rachunek rezerwy na pokrycie wątpliwych należności K 38.613·14

Dług pensjonarzy od początku istnienia Domu Zdrowia wynosi K. 62.942·90. Ponieważ nie możemy liczyć na spłatę całego długu, przeto odpisujemy na rezerwę K 38.613·14.

7) Rachunek funduszu stypendyjnego K 25.000·—

Pożyczka pp. Grohmanów, od której 5% stanowi stypendyum im. śp. Teodora Trenklera.

8) Rachunek funduszu żelaznego K 217·36.

Pozycja ta nie wymaga wyjaśnienia.

Rachunek strat i zysków.

Straty:

1) **Rachunek utrzymania Domu Zdrowia K 82.646·27.**

W porównaniu z rokiem poprzednim pozycja ta wzrosła, ponieważ mieliśmy 2.554 dni leczniczych więcej.

2) **Rachunek administracji Tow. K 3.643·20.**

W kwocie tej, oprócz stałych wydatków na administrację, znajdują się również częściowe koszty pożyczki z Banku kraj.

3) 4) **Rk. biblioteki K 150— Rk. podatków K 111—**

Pozycje te bliższych wyjaśnień nie wymagają.

5) **Rachunek ubezpieczeń K 1.092·61.**

Ubezpieczenie budynków i asekuracja urzędników i służby.

6) **Rachunek odsetek K 1.578·32.**

Odsetki od długu hipotecznego i od zapisu pp. Grohmanów.

7) **Dotacja na rezerwę wątpliwych należitości K 2.513·14.**

W tym roku na stratę na naszych dłużnikach, w myśl uchwały Zjazdu Delegatów, odpisaliśmy K 2.513·14.

Zyski:

Po stronie tej tylko pozycja niedoboru wymaga wyjaśnienia.

Niedobór K 15.156·40.

W kwocie powyższej mieści się odpis na amortyzację nieruchomości, ruchomości i dotacja na rezerwę w łącznej sumie K 5.851·80. Rzeczywisty niedobór, wynikły z powodu zmniejszenia się wpływów, wynosi zatem K 9.304·60.

Stan czynny. Bilans z dniem 30

Bilans z dniem 30

[illegible]

Dr Kazimierz Dłuski
prezes.

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr. Bronisława Dłuska,*

60

czewca 1913 r.

Stan bierny.

Pozycja	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Rk funduszu budowy Domu Zdrowia			104696	16
2	" długów hipotecznych			20000	—
3	" pensjonarzy			1384	75
4	" osób (wierzyciele)			48201	19
5	" depozytów			3006	91
6	" rezerwy na pokrycie wątpliwych należności			38613	14
7	" funduszu stypendyjnego			25000	—
8	" funduszu żelaznego			217	36
				241119	51

Elżbieta Trenklerówna
skarbniczka.

Leopold Winnicki
sekretarz.

Floryan Gruzewski, Tadeusz Kornilowicz.

Straty.

Przebieg	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Rk utrzymania Domu Zdrowia:				
	a) żywienie	61262	61		
	b) czynsz	1210	—		
	c) opał	4625	20		
	d) światło	1002	90		
	e) pranie	768	24		
	f) pensje asystentów i lekar- stwa	3235	64		
	g) kąpiele	130	84		
	h) czyszczenie i dezynfekcja .	1690	32		
	i) administr. Domu Zdrowia .	7425	07		
	j) konserwacja budynków .	452	06		
	k) „ ruchomości .	381	36		
	l) utrzymanie konia	462	03	82646	27
2	Rk. administracji Towarzystwa			3643	20
3	„ biblioteki			150	—
4	„ podatków			111	—
5	„ ubezpieczeń			1092	61
6	„ odsetek			1578	32
7	„ amortyzacji:				
	a) 2% amortyzacji budynków	2368	49		
	b) 10% „ ruchomości	970	17	3338	66
8	Rk. dotacji na rezerwę wątpliw. należyt.			2513	14
				95073	20

Dr Kazimierz Dłuski
prezes.

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr Bronisława Dłuska.*

1 lipca 1912 r. do 30 czerwca 1913 r. Zyski.

Pozycja	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Rk opłat pensjonarzy			59318	88
2	" wpisowego	150	95		
3	" wkładek członków zwyczaj- nych	2324	81		
4	" wkładek członków nadzw- yczajnych	80	—		
5	" wkładek członków wspiera- jących	2605	25		
6	" wkładek członków założy- cieli	1350	—	6511	01
7	" subwencji			4774	54
8	" datków jednorazowych			5078	38
9	" przedsiębiorstw Towarzy- stwa			4233	99
10	Niedobór			15156	40
				95073	20

Elżbieta Trenklerówna
skarbniczka.

Leopold Winnicki
sekretarz.

Floryan Gruzewski, Tadeusz Kornilowicz.

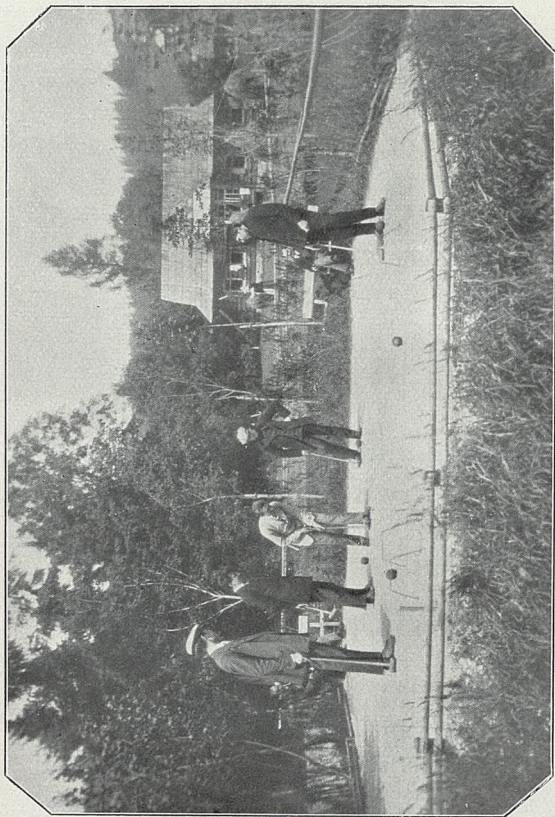
Rachunek funduszu budowy Domu Zdrowia.

Bilans wykazuje, że fundusz budowy Domu Zdrowia wynosi wraz z odsetkami **104.696 K 16 h.**

Nazwiska ofiarodawców,

które będą stale drukowane, są dotąd następujące:

	Koron
1. Zapis ś. p. Tadeusza Bergera	8.000.—
2. Zapis ś. p. Zygmunta Gnatowskiego	10.045.—
3. Fundusz imienia zmarłego Zygmunta Drozdowicza	1.156·49
4. Dar Dra Aleksandra Januszkowskiego	1.854·64
5. Dar Andrzeja Toczyłowskiego	3.000.—
6. „ „ „ „ „ „	25.000.—
7. Fundusz im. ś. p. Barbary z Rudzkich Wiskonttowej	2.226·46
8. Dr Alfred Sokołowski z Warszawy	1.000.—
9. Fundusz ś. p. Lucyana i Jadwigi Fa- brycych	2.540.—
10. Bezimiennie, doręczone przez p. Elż- bietę Trenklerównę	10.000.—
11. Profesor Dr Odo Bujwid	1.700.—
12. Dr Edward Zieliński z Warszawy przez grupę krakowską	1.000.—
13. Fundusz ś. p. Jerzego Zaborowskiego	3.797·46
14. Lwowska Medyczna grupa	1.000.—
15. Sejm krajowy we Lwowie I rata	2.500.—
16. Lwowskie Koła Domu Zdrowia w dniu kwiatka	1000.—
17. WP. Robert Wolf udział w Sanatorium Dra Dłuskiego	1000.—
18. Inne ofiary wraz z odsetkami wynoszą	27.876·11
Razem	104.696·16

ZDROWI PENSYONARZE PRZY ZABAWIE.

Sprawozdanie Rady Nadzorczej.

W dniu 27/VII b. r. Rada Nadzorcza — po dokładnem zbadaniu ksiąg, rachunków i Kasy Towarzystwa — znalazła wszystko we wzorowym porządku.

Wobec stanu finansowego Instytucyi, długi której doszły do sumy blisko 93.000 koron, Zarząd musiał się ograniczyć do wykończenia w możliwie skromnych rozmiarach tylko najniezbędniejszych z rozpoczętych inwestycyj w łącznej kwocie 5334 Kor. 26 hal.

Nawet paląca kwestya naprawy drogi dojazdowej została pozostawioną do czasu zebrania funduszu specyalnie na ten cel przeznaczanego i dopiero obecnie wstąpiła w fazę realizacji. Mimo niestrudzonych zabiegów Zarządu i poruszenia wszelkich możliwych sprężyn, pożyczka Banku krajowego będzie mogła być zrealizowaną dopiero w najbliższych czasach.

Mimo wprowadzonych możliwych oszczędności długi wzrosły blisko o 10.000 koron, co znajduje zupełne usprawiedliwienie w tem, że do każdego dnia żywienia trzeba było przez dziewięć miesięcy dopłacać po 1 K 53 h.

Wobec takiego stanu rzeczy Zarząd główny uzyskał od Nadzwyczajnego Zjazdu delegatów z dnia 17/III b. r. uchwałę prowizorycznego podwyższenia opłaty z 3 K 34 h do 4 koron dziennie. Podwyżkę tę wprowadzono w życie od 1/IV b. r., tak, że obecnie dopłata do każdego dnia żywienia nie przenosi 87 h dziennie, czyli $87 \text{ h} \times 17.000 \text{ (dni żywienia)} = \text{około } 15.000 \text{ K}$ rocznie.

Rada Nadzorcza zaznacza z całym naciskiem, że powrót do dawnej normy opłaty jest wykluczonym. — I tak Zarząd główny musi troszczyć się o zdobycie poza wymienionymi 15.000 kor. dopłaty do kosztów utrzymania, drugich 15.000 kor. na koszty administracyi Towarzystwa, na raty bankowe, na odsetki etc. etc.

Wobec ogólnej stagnacyi dochody zmalały i trudno liczyć na znalezienie nowych źródeł, zwłaszcza, że pomoc Kół naszych jest mało wydajna.

Biorąc pod uwagę wyjątkowo niesprzyjające okoliczności,

w jakich musiała się odbywać tegoroczna gospodarka Domu Zdrowia, Rada Nadzorcza z uznaniem podnosi umiejętną i pełną gorliwości działalność administracyi Domu Zdrowia. Koszty utrzymania spadły z kwoty 4 K 91 h na 4 K 87 h. W szczególności Rada Nadzorcza podnosi zasługi p. L. Winnickiego, który z całym oddaniem się spełniał przez pół roku poza obowiązkami sekretarza, jeszcze obowiązki administratora i gospodarza Domu Zdrowia z korzystnym dla Instytucyi wynikiem.

Posiedzenia Rady Nadzorczej i Zarządu Domu Zdrowia odbywały się przeważnie wspólnie i uchwały zapadały po wzajemnem porozumieniu.

Rada Nadzorcza stawia na Zjazd Delegatów następujące wnioski:

1. Zjazd Delegatów zechce zatwierdzić uchwałę z dnia 17/III b. r. o podniesienie opłaty dziennej do 4 kor.

2. Zjazd Delegatów zechce udzielić absolutoryum ustępującemu Zarządowi.

Dr. Bronisława Dłuska.

Tadeusz Kornilowicz.

F. Grużewski.

Wykaz wpisowego i wkładek członków

w roku administracyjnym 1912/13.

Wpisowe: 150-95.

Wykaz wkładek członków zwyczajnych:

Bittner Ludwik	2-—	Z przeniesienia K	28-—
Czarnecki Ewaryst	2-—	Łysakowski Wł.	2-—
Dłuska Helena	2-—	Marczakiewicz Wł.	2-—
Gawron Stanisław	2-—	Nowicki Kazimierz	2-—
Gostyński Tadeusz	2-—	Piotrowska Helena	2-—
Hopenfeld Mieczysław	2-—	Ringman Leon	6-50
Jaehna Ludwik	2-—	Sokal Henryk	2-—
Janicki Stanisław	2-—	Sroczyński Karol	4-—
Jakubikowa Helena	4-—	Szpunar Tomasz	2-—
Kapuściński Piotr	2-—	Thorn Maurycy	2-—
Karpina Wiktor	2-—	Wyganowski Kazimierz	2-—
Karpowiczówna Domic.	2-—	Załuska Jan	2-—
Kopeć Antoni	2-—	Kola	2268-31
Do przeniesienia K		Razem K	2324-81

Wykaz wkładek członków wspierających:

Andronowski	20-—	Z przeniesienia	548-50
Dr. Brzeziński Edmund	20-—	Kotarbińska Lucyna	20-—
Drowa Brzezińska Helena	20-—	Kuszell Wacławostwo	20-—
Dr. Chelchowski Kaz.	50-—	Dr. Kuczeńska Antonowicz J.	20-—
Cybulski	20-—	Lewińska Zofia	20-—
Czapelski Kaz.	20-—	Majerczak W.	63-25
Dąbrowski Stan.	20-—	Maryewska J.	6-—
Dr. Fidler H.	20-—	Malińska St.	20-—
Glass Jakub	20-—	Mazaraki Zofia	20-—
Glass Alina	20-—	Minkowski M.	20-—
Prof. Dr. Glużyński	20-—	Mittelstaedtowa K.	50-—
Grohmanowa A.	20-—	Dr. Michałowicz	20-—
Grohman Paulina	50-—	Poseł Merunowicz Teofil	20-—
Grohman Olga	20-—	Meyer B.	20-—
Grohman Henryk	20-—	Mogilnicka Eliza	20-—
Grohman Leon	20-—	Dr. Morawski Karol	20-—
Grużewski Floryan	20-—	Dr. Müller Emil	20-—
Hersowa Bogusławowa	20-—	Nikorowiczowa E.	20-—
Dr. Hładyj	20-—	Orsetti Marya	20-—
Jankowski Czesław	20-—	Pawłowska M.	20-—
Dr. Prof. Joteykówna	20-—	Inż. Pinkus Juliusz	20-—
Kasperski	23-50	Radoński	20-—
Dr. Kawiński Bol.	20-—	Repczyński	25-36
Kędziarski	20-—	Regelmanowa H.	20-—
Kosmowska Ir.	5-—	Schram W.	20-—
Do przeniesienia		Do przeniesienia	1093-11

	Kor.		Kor.
Z przeniesienia 1093-11		Z przeniesienia 1956-11	
Soltysikowa A.	20.—	Bratnia Pomoc w Genewie	19-99
Stokowska Zofia	20.—	Bratnia Pomoc w Coethen	20.—
Stypułkowska J.	20.—	Biblioteka Medyków U. J.	20.—
Skotnicki Teodor	20.—	Kółko Chemików U. J.	20.—
Księżna Sulkowska Marya	20.—	Korporacja pol. stud. wyższ.	
Surzycki	20.—	Zakł. nauk. w Kijowie	40-51
Surynowa Ir.	20.—	Pomoc koleżeńska uczniów szk.	
Toczyłowska Wanda	40.—	handl. w Będzinie	20-17
Trenklerowa Matylda	20.—	Ogólna Polska Kasa Studencka	
Trenklerówna Elżbieta	20.—	w Petersburgu	113-47
Trenklerówna Jadwiga	20.—	„Spójnia“ stow. studentek pol.	
Trańczuk Zygmunt	20.—	w Petersburgu	20.—
Prof. Dr. Witkowski	5.—	„Veletia“ w Rydze	76-18
Wiktorowa	20.—	Stow. im. Lelewela w Bruxelli	24-64
Wiskonti Drostwo Wl.	40.—		
Wierzbiński Andrzej	20.—		
Dr. Wilczyński Henryk	20.—		
Wrzosek Ludmiła	20.—		
Wróblewski Jan	20.—		
Wolski Adam	20.—		
Xiężopolski A.	20.—		
Zagórska Cecylia	20.—		
Zieliński Tadeusz	20.—		
Zieliński Stanisław	20.—		
Żeromski Stefan	20.—		
Przez Wiedeńskie koło	160.—		
Przez Techniczne koło	60.—		
Przez Łozańskie koło	28.—		

Stowarzyszenia akademickie:

Bratnia Pomoc w Dublanach	50.—		
Bratnia Pomoc słuch. weter.			
we Lwowie	20.—		

Do przeniesienia 1956-11

Razem 2600-20

Wykaz wkładek członków założycieli:

Dr. Dłuska Bronisława	200.—
Mecenas Dr. Kosch Teodor	200.—
Kuszel Róża	200.—
Skarżyńska Klementyna	200.—
Skarżyńska Karolina	200.—
Szymańska Marya	150.—
Dr. Zieliński Edward	200.—
Razem	K 1350.—

Wykaz wkładek członków nadzwyczajnych:

Dr. Bendarzewski Stanisław	10.—
Dr. Blumentalowa Regina	10.—
Dr. Minkowski Paweł	10.—
Dr. Lubliner Leopold	10.—
Sagajło Ina	10.—
Dr. Sylberlast Natalia	10.—
Dr. Sterling Seweryn	10.—
Dr. Wizel Adam	10.—

Razem K 80.—

Wykaz datków jednorazowych:

	K	h		K	h
WPP. Pacyenci Sanatorium dra K. Dłuskiego, stałe mie- sięczne składki	1199	10	Z przeniesienia	1893	64
Puszki:			WP. Dr. K. Dłuski nieprzyje- te honorarium od WP J. Pawłowskiego	10	—
Z pens. „Warszawianka“:			WP. Dr. Br. Dłuska	1	50
I. otwarta w obecności p. Mi- mońskiego i p. A. Barto- szewskiego	11	97	„ Dr. K. Dłuski na linoleum	85	—
II. otw. w obec. p. St. Kozniewskiej, p. Zem- pińskiej i p. L. Win- nickiego	35	41	„ Dr. K. Dłuski nieprz. hon. od Dr. Br. Szlubowskiego	50	—
III. otw. w obec. p. M. Klepckiej i p. Dra Wilczyńskiego	35	41	Przez WP. Helenę Jakubiko- wą na fortepian	17	70
Z Pensjonatu „Wiosna“:			WP. Wł. Bartoszewski za spó- żnienie	2	—
I. otw. w obec. p. K. Grabowskiej i p. L. Winnickiego	38	28	WP. Mecenas Bagiński z Wilna	4	—
II. otw. w obec. p. Jana Żałuski i p. L. Win- nickiego	36	50	„ Anna Schiele	20	—
Z Banku w Zakopanem:	34	46	„ Stefan Titenbrau, dochód z reunionu w Truskawcu	120	—
Z pensjonatu „Osobita“:			WP. Tomasz Szpunar	3	60
otw. w obec. p. Z. Jezio- rańskiej i p. R. Zabielskiej	33	12	Sz. Tow. „Zdrowie“ za spóźnie- nie się p. Selingera	13	36
Z kancelarii Domu Zdrowia:			WP. Mecenas Teodor Kosch	20	—
otw. w obec. p. L. Winnic- kiego, p. Jana Żałuski i p. R. Wojciechowskiego	32	97	„ Marya Russocka z Lima- nowej	16	—
Z pensjonatu „Dworek“:			WP. Julia Pfeiffer	30	—
I. otw. w obec. p. J. Torosiewiczowej, p. H. Charszewskiej i p. J. Żałuski	8	32	„ Dr. Stefania Tatarówna przeegrany zakład z panią H. Dłuską	10	—
II. otw. w obec. p. M. i A. Torosiewicz, p. M. Lewandowskiej i p. J. Żałuski	16	63	WP. Maurycy Thorn za spó- żnienie	1	—
Puszka Nr. 10:			WP. Friedmanówna Salomea	5	—
otw. w obec. p. A. Indyka i p. A. Bartoszewskiego	20	16	„ P. Konarski	2	—
Z pens. „Piotrkowianka“			„ Tadeusz Pracki	2	—
otw. w obec. p. A. Indyka i p. A. Bartoszewskiego	14	15	Przez WP. Czarneckiego z willi „Kmicic“:		
Z pens. „Konstantynówka“			WPanna Marya	1	—
otw. w obec. p. E. Trenkle- równy i p. L. Winnickiego	7	70	„ „ Matylda	2	—
Z pensjonatu „Jerzewo“:			WPani Marya Sz.	1	—
otw. w obec. p. St. Semelki i p. A. Bartoszewskiego	0	96	WP. Ada Kosmowska z wie- czoru w „Warszawiance“		
Różne:			WPP. Arkawin i Męcińskiej	23	—
Przez Personel Sanatorium Dra Dłuskiego z przedsta- wienia	368	50	WP. Grzybowska Janina	6	—
Do przeniesienia	1893	64	„ Rzęczykowska Stefania	2	—
			Przez WP. A. Toczyłowski- go za programy na koncercie WP. Arkawin i Męcińskiej	40	20
			WP. Leon Kohan przez Stan. Dąbrowskiego dobrowolna grzywna	5	—
			WP. D. Rosenblum, dywidenda od udziału Sanatorium Dra Dłuskiego	50	—
			WP. Zygmunt Chojecki	45	—
			„ Dr. Erbrich	20	—
			„ Jan Rembowski	2	—
			„ Krusensternowa	20	—
			WP. H...	1	—
			„ Stankowski przez WP. Drowa Wilczyńską	20	—
			Do przeniesienia	2545	—

Z przeniesienia	K h 2545.—	Z przeniesienia	K h 3688-73
WP. Krusensternowa przez Dra. K. Morawskiego	20.—	certu w Sanatorium Dra. Dłuskiego	26.—
WP. Wanda Toczyłowska za- miast wieńca na trumnę s. p. Michała Siudaka	25.—	WP. Dr. Michal. Stefanowska	5.—
WP. Wanda Toczyłowska za- miast „Białego kwiata”	25.—	Sz. Koło akademickiej młodzie- ży polskiej w Złoczowie do- chód z urządzanego wieczoru	11.40
WP. Prof. Dr. Emil Godlewski	10.—	WP. Dyr. Wassung nieprzy- jęte honor. Dra Dłuskiego	20.—
„ Hirschel przez WP. Kor- niłowicza z wieczoru kary- katur w Zakopanem	21.—	WP. Helena Morozewiczowa	4.—
WP. Z. Staszewska	20.—	„ Bronisława Czarnota	2.—
„ Joanna Płużańska		„ Dr. Sitzmann	8.—
w dniu „Szarotki”	89.20	Sz. Zarząd Koła Brukselskiego	54.79
WP. Prof. Dr. Odo Bujwid	3.—	WP. Budzyński	2.—
Przez Sz. Administr. „Czasu”	72.—	Zebrań w pensjonacie „Lin- denhof” w San-Remo	27.75
WP. Dr. E. Brzeziński nieprzy- jęte honorarium od WP. M. Niemczynowicza	5.—	WP. Henryka Pawłowska	2.—
WP. Wojciech Zawieja	6.—	„ Kazimierz Terlecki	2.10
„ Jerzy Krogh	—40	„ Władysława Gostyńska	2.—
Sz. Grono Profesorów gimn. I-go w Rzeszowie	18.40	„ Dr. E. Brzeziński nie- przyjęte honorarium	10.—
WP. M. Leśniakowa w dniu imienin s. p. syna Edmunda	6.—	WP. Dr. prof. Wład. Szymo- nowicz	2.—
WP. M. L. Czaczkes	3.—	WP. Józefa Kremerowa	2.—
JOP. Marya Ks. Sułkowska	10.—	Koło Medyczne	20.—
Przez Sz. Wydział ofiar „Ku- ryera Warszawskiego”	426.67	WP. Architekt Jan Lewiński	3.—
WP. Mecenasa St. Leszczyński	10.—	„ Augusta Karczewska	2.—
„ Tomasz Gerczak	16.06	„ Stefan Lippop	10.—
„ Stanisław Woszczyński	12.63	„ Bogusławowa Hersowa datku za luty i marzec	20.—
„ Drowa A. Zagórska prze- grany zakład z Drową. J. Kuczewską	5.—	Bezimiennie od 3ch pacjentek Sanat. Dra Dłuskiego	15.—
WP. H. Piotrowska	1.—	WPP. Pensjonarze Domu Zdrowia w Dniu kobiet	4.70
Przez WP. Józefa Szeligę do- chód z reunionu w Trus- kawcu	61.—	WP. Marya Wolibner	5.26
WP. Zygmunt Chojecki dyw. od udziału Sanatorium Dra Dłuskiego	50.—	„ Stefan Łupiński ku uczcz. s. p. Maro	38.20
WP. Dr. Stefania Tatarówna przegrany zakład z p. H. Dłuską	10.—	WP. Marya Olszowska	6.—
Bezimiennie	17.—	„ Dr. Rozpędzichowski nie- przyj. honorar. od WP. L. Goldstadta	9.35
WP. Prof. Emil Kipa	2.—	Sz. Grono Profesorów c. k. Seminarium naucz. we Lwo- wie zamiast wieńca na grób s. p. ks. Prał. Wal. Wołcza	36.50
Przez Dr. J. Żychonia Stacya klimatyczna w Zakopanem znalezione oddane	5.—	WP. Marcin Gąsior	20.—
Przez St. Gronka, Dobrowol- skiego i Zegotę	136.17	„ Stefanek Lande	2.—
WP. Dr. Prof. Rostafiński	30.20	„ Włodzimierz Tchórzew- ski	10.—
„ Prof. Dr. A. Gluziński	20.—	WP. Hryniewiecki	4.50
„ Dr. Emil Philip	5.—	„ Michał Kałucki	5.—
„ Inż. Fr. Jakubik	2.—	Przez WP. Mieczysława Bro- niatowskiego zebrane w Arko	47.—
„ Krajewska, 25% z kon-		Zamiast bukietu pożegnającego dla WP. Skolimowskiej sa- siedzi z werandy	19.—
		WP. Dr. K. Morawski nie- przyj. honorar. od WP. Hry- niewieckiej	10.—
Do przeniesienia	3688.73	Do przeniesienia	4157.28

Z przeniesienia	K ^h
WP. Prof. Dr. Windakiewicz	141-52
Walawski Wl.	3-—
Sz. Zarząd Zjednoczenia tow. polskich za granicą .	179-72
WPP. K. B. i A. L. zamiast depeszy na ślub	5-—
WPP. Oskarowie Szellerowie	10-—
WP. St. Chojnowska	2-—
„ Zofia Rogosówna	8-—
WPP. Wolf, Kornilowicz, So- kolowski i Suligowski dy- widendy od udziałów	200-—
JWP. Roman książę Sanguszko	100-—
WP. Dr. Łapiński J.	1-46
„ Prof. Dr. Odo Bujwid zamiast wienca na trumnę ś p. Prof. A. Bochenka	50-—

Do przeniesienia 4157-28

Z przeniesienia	K ^h
WP. Bogusławowa Hersowa	20-—
„ Scharfer M.	2-—
„ Kornilowicz Tadeusz	1-60
„ Dr. Romuald Sikorski	0-26
WPP. Ochenkowscy	30-24
WP. Litwinowicz K	1-80
Sz. Tow. „Znicz“ w Samborze z festynu 1/VI b. r.	100-—
WP. Radoński wygrany za- kład	5-—
WP. Czarnecki W.	2-—
WPP. słuchaczki I r. oddz. A. seminarium nauczycielskie- go we Lwowie z okazji Imienin Prof. Jaworskiego	20-—
WP. Drowa Br. Umiastowska	2-—
Kolo Lozańskie	35-50

Razem 5078-38

Projekt preliminarza budżetowego na rok adm. 1913/14.

Wyszczególnienie		K	h	Wyszczególnienie		K	h
Pozycja				Pozycja			
1	Rk opłat pensyonarzy	67.500	—	1	Rk utrzymania Domu Zdrowia	85.000	—
2	Rk wpisowego	100	—	2	Rk administracji Tow.	3.500	—
3	Rk wkładów czł. zwyczajnych	2.300	—	3	Rk biblioteki	300	—
4	Rk " czł. nadzwyczajnych	200	—	4	Rk konserwacji inwentarza	2.000	—
5	Rk " czł. wspierających	2.500	—	5	Rk odsetek	3.500	—
6	Rk " czł. założycieli	1.200	—	6	Rk amortyzacji długu	5.000	—
7	Rk subwencji	5.000	—	7	Rk " budynków 2	2.500	—
8	Rk datków jednorazowych	5.000	—	8	Rk " inwentarza 10%	1.100	—
9	Rk przedsięwzięstw	4.500	—	9	Rk ubezpieczeń	1.000	—
	Niedobór	18.100	—	10	Rezerwa wątpliwych należności	2.500	—
		106.400	—			106.400	—

Dr Kazimierz Dłuski
Prezes.

Elżbieta Trenklerówna
Skarbniczka.

Leopold Winnicki
Sekretarz.

Członkowie Rady Nadzorczej:

Dr Bronisława Dłuska.

Floryan Gruźewski.

Tadeusz Kornilowicz.

Sprawozdanie lekarskie.

X.

SPRAWOZDANIE LEKARSKIE

Z powodu ustąpienia dotychczasowego dyrektora, tj. Dr. J. Brzozowskiego, Zwyczajny Zjazd Delegatów Towarzystwa lekarzy i kuracuzów Dr. E. Brzozowskiemu, Zarząd zaś w tym samym dniu kuracuzi i potrzebnych pomocników przez delegatów postanowił na miejsce opuszczającego Zakopane Dr. J. Brzozowskiego mianować dwóch asystentów lekarzy; uwzględniając przytem że wśród naszych kuracuzów stanowiłby wielką potrzebę uznać za bardzo pożądaną wysłać w podróż drugiego asystenta kolety-lekarską.

Zgodnie z tem Zarząd mianował 1-ym asystentem Dr. W. Umiasłowskiego, 2-gim Dr. Maryę Falsner. Od 15-go maja 1913 r. w zastępstwie p. Dr. M. Falsner obowiązki 2-go asystenta pełni Dr. Maria Natyńska.

Do czynności dyrektora należało: kierownictwo lekarskie, kwalifikowanie na podstawie nadsyłanych świadectw lekarskich, czy zgłaszający się nadają lub nie nadają do podróży; wyrażanie świadectw lekarskich kuracuzom: dla celów szkolnych, wojskowych, sądowych lub innych; stwierdzanie stanu zdrowia nowoprzybyłych kuracuzów i wyników leczenia przed ich wyjazdem; oznaczanie stanu zdrowia i zabiegów w czasie Wyjazdu krajowego; ubieganie się o zaproszenie, lub wyjazd z asystentami w razie zachodzącej potrzeby; przedstawianie raportów o wynikach na ile regulaminu podróży lekarskiej i kuracuzami, jakoteż decydujący głos w sporach pomiędzy kuracuzami samymi, o ile takowa regulaminem podróży nie jest zabronione być nie mogły; wreszcie sprawę lekarską zadowalającą Dómrę Zdrowia.

Asystenci obowiązani są w interesie zdrowia i spokoju

X.

Sprawozdanie lekarskie.

Z początkiem roku sprawozdawczego w kierownictwie Domu Zdrowia, jakoteż w składzie personelu lekarskiego, nastąpiły warunkowane okolicznościami zmiany.

Z powodu ustąpienia dotychczasowego dyrektora, Dra J. Żychonia, Zwyczajny Zjazd Delegatów Towarzystwa powierzył kierownictwo Dr. E. Brzezińskiemu, Zarząd zaś wobec znacznej liczby kuracyuszy i potrzebnych pomocniczych prac laboratoryjnych postanowił na miejsce opuszczającego Zakopane Dra A. Kuczewskiego mianować dwóch asystentów lekarzy; uwzględniając przytem, że część naszych kuracyuszy stanowi młodzież żeńska, uznał za bardzo pożądane uzyskać w osobie drugiego asystenta kobietę-lekarkę.

Zgodnie z tem Zarząd mianował 1-szym asystentem Dra W. Umiastowskiego, 2-gim Dr. Maryę Felauer. Od 15-go maja 1913 r. w zastępstwie p. Dr. M. Felauer obowiązki 2-go asystenta pełni Dr. Marya Ratyńska.

Do czynności dyrektora należało: kierownictwo lekarskie, kwalifikowanie na podstawie nadsyłanych świadectw lekarskich, czy zgłaszający się nadają lub nie nadają do przyjęcia; wystawianie świadectw lekarskich kuracyuszom dla celów szkolnych, wojskowych, sądowych lub innych; stwierdzanie stanu zdrowia nowoprzybyłych kuracyuszy i wyników kuracji przed ich odjazdem; orzeczenie stanu zdrowia i stawianie wniosków do Wydziału krajowego ubiegającym się o zapomogę; konsylium z asystentami w razie zachodzącej potrzeby; rozstrzyganie nieporozumień wynikłych na tle regulaminu pomiędzy lekarzami i kuracyuszami, jakoteż decydujący głos w sporach pomiędzy kuracyuszami samymi, o ile takowe regulaminowo przez asystentów załatwiane być nie mogły; wreszcie sprawy lekarsko-administracyjne Domu Zdrowia.

Asystenci zobowiązani są w interesie stałego dozoru i opieki

mieszkać w Domu Zdrowia; aby zakład nie pozostawał bez lekarza, wydalać się z obrębę Domu Zdrowia tylko w oznaczone godziny, po kolei, i zastępować się wzajemnie podczas nieobecności jednego z nich; czuwać nad przestrzeganiem przez kuracjuszy regulaminu i porządku dziennego; zasiadać do jednego stołu z kuracjuszami i bywać na sali podczas zabaw i towarzyskich zebrań tychże.

Opieka lekarska nad pawilonem męzkim przydzieloną została 1-szemu asystentowi, nad pawilonem żeńskim — 2-mu, z prawem i obowiązkiem wzajemnego zastępstwa, pomocy i narad. Odwiedzanie chorych w wypadkach nagłych podczas nocy załatwiają asystenci po kolei na podstawie porozumienia między nimi, zatwierdzonego przez dyrektora.

Do innych obowiązków 1-go asystenta należy: apteka, dozór odkazania pokoiów po wyjeździe chorych, kontrola palenia spluwaczek i pilnowanie czystości w Domu Zdrowia wogóle; 2-mu zaś powierzono wykonywanie prac laboratoryjnych i układanie dla klimatyki miesięcznych i rocznych wykazów z ruchu chorych.

Wydawanie spluwaczek i dozór w łazienkach w czasie kąpieli chorych należy do lekarza danego pawilonu.

Oprócz tego winni asystenci trzymać w toku dyrektora o wszystkim, co w Domu Zdrowia zachodzi, tak pod względem lekarskim jak i regulaminowym.

W ten sposób zorganizowana służba lekarska miała na celu prawidłowe załatwianie potrzeb bieżących, utrzymanie kontaktu ścisłego pomiędzy lekarzami, a przez to zapewnienie kuracjom możliwie najskuteczniejszej opieki.

Przystępując do szczegółowego przeglądu materiału statystycznego naszego Domu Zdrowia w ogólnych zarysach trzymamy się porządku przyjętego w sprawozdaniach z lat poprzednich.

W roku administracyjnym 1912/1913 zgłosiło się o przyjęcie osób 352, z tych

po otrzymaniu warunków przyjęcia podania nie wznowiło	86
podania cofnęło	83
nie przyjechało bez podania powodów	24
„ z powodu zasłabnięcia	6

Do przeniesienia 199

	Z przeniesienia 199	
nieprzyjęto z powodu ciężkiego stanu	12	
„ „ braku zmian gruźliczych	1	
„ „ zamożności	1	
„ „ że nie byli uczącymi się	10	
„ „ ze względu na dawniejsze postępowanie	1	
„ „ narodowości rosyjskiej	2	
przyjęto i przyjęchało	123	
przyjęto, lecz czeka na wolne miejsce	53	
Razem	352	

czyli, że z ogólnej liczby zgłoszonych 50% bądź zrezygnowało, bądź zostało zdyskwalifikowanych, a ze 176 przyjętych 30% z braku miejsca z Domu Zdrowia korzystać nie mogło. To ostatnie właśnie jest wielką niedomogą naszej instytucji. Nie wypływa ona jedynie z tego, że nasz Dom Zdrowia jest za mały. Przyczyna tkwi także w czym innym, co w dalszych wywodach naszych postaramy się uzasadnić.

W roku 1912/1913 przyjętych było, jak wymieniliśmy, 123 osób. Z roku 1911/1912 pozostało 50 kuracjuszy — zatem wszystkich było 173.

Dni kuracyjnych liczymy 16.946 — przeciętnie na osobę dni 97,3 — poszczególne jednak liczby przedstawiają rzecz w świetle odmiennem:

8 osób przebywało od	300 do 365 dni	
7 „ „	250 do 300 „	
17 „ „	200 do 250 „	
21 „ „	150 do 200 „	
28 „ „	100 do 150 „	
22 „ „	80 do 100 „	
50 „ „	30 do 50 „	
20 „ „	poniżej 30 „	

Zestawienie to wykazuje, że 81 kuracjuszy, tj. 46,8% przebywało od 100 dni do roku; — 22, t. j. 12,5% do dni 100; 50, t. j. 22,9% do dni 50; 20, t. j. 11,5% poniżej dni 30, czas, który zaledwie wystarczyć może na dokładne poznanie chorego.

To właśnie nadmierne wychylanie się poza przeciętną pobytu pojedynczych osób, powtarzające się zresztą w latach

poprzednich i nie zawsze w odpowiedniej mierze zrekompenso-
wane wynikami leczniczymi, sprawiło, że 53 osoby w roku bie-
żącym umieszczenia w Domu Zdrowia znaleźć nie mogło! Z in-
stytucyi naszej, z Domu Zdrowia niezamożnej uczącej się mło-
dzieży polskiej korzystać mają równe prawa tak ci, którzy się
do niego dostali, jak i ci, co napróżno i długo na przyjęcie
oczekują — ostatni tem większe, gdyż niedoświadczeni i nie-
uświadomieni ani o istocie trawiącej ich choroby, ani o sposo-
bach bronienia się przeciw niej, tem łatwiej padają ofiarą.
Czyż mógłby kto zaprzeczyć, że w szeregach tych, co nie przy-
jechali „bez podania powodów“ lub „z powodu zaślabnięcia“
ofiar takich nie było?! Anomalii tej należy stanowczy kres po-
łożyć. Na wzór innych sanatoryów ludowych na podstawie do-
tychczasowego doświadczenia i z uwzględnieniem warunków
miejscowych powinno być ustalonem pewne *maximum* pobytu
w Domu Zdrowia, którego przekraczać nie wolno pod żadnym
warunkiem. Wprawdzie gruźlica wymaga niekiedy bardzo dłu-
gich kuracyi; niezapoznajemy i tego, że pomiędzy naszymi ku-
racyuszami napotykamy ludzi tak prawie jak bezdomnych, to
też lekarze staczają niekiedy ciężką walkę wewnętrzną, nim się
zdecydują odesłać chorego przed t. zw. zakończeniem kuracyi—
lub w porze roku nieodpowiedniej, zagrażającej chorym naszym
pogorszeniem; — ale leczyć się można także etapami, od czasu
do czasu, a zaostrzenie cenzusu kwalifikacyjnego mogłoby bar-
dzo skutecznie zapobiedz gromadzeniu w Domu Zdrowia cho-
rych, niejednokrotnie beznadziejnych i ułatwić zadanie lekarzom.

Powracając do dat statystycznych zaznaczamy: Z roku
1911/1912 pozostało 50 kuracyuszy, co z przybyłymi w roku
sprawozdawczym wynosi osób 173. W tej liczbie młodzieży
męskiej 81,51%; młodzieży żeńskiej 18,49%. Wyjechało w ciągu
roku 125, na rok 1913/1914 pozostaje 48.

Wiek naszych chorych wahał się pomiędzy 12 a 32 rokiem
życia; największa liczba chorych była w wieku od 18 do 23
lat. Obciążenie dziedziczne stwierdziliśmy u 60 chorych czyli
u 34,7%; obciążenie osobnicze w postaci ciężkich warunków
materiałnych i przedwczesnej a ciężkiej pracy u 96 (55,5%),
u 77 (44,5%) warunki były dobre.

Co do cech fizycznych wyszczególniamy następujące: skrzy-
wienie kręgosłupa tylnoboczne u 2-ch, klatka piersiowa płaska
u 46, płasko-długa u 27, wązka u 36, kurza 2, prawidłowa 60,
zrost stawu kolanowego pooperacyjny u 2, zrost stawu łokcio-

wego po postrzale u 1. Nadto u 7 kuracyuszy mężczyzn obserwowaliśmy nadliczbowe brodawki sutkowe od 1 do 3 na jednym osobniku i od małych, lecz wyraźnie zarysowanych, do wykształconych zupełnie z charakterystycznym zabarwieniem otoczki. Objaw ten, znany pod medyczną nazwą *Polythelia*, jako wyraz atawistycznego zboczenia, napotyka się według Bruce'a u 4,8% mężczyzn (według statystyki naszej wynosi 4,9%). Czy i w jakiej mierze pozostaje w stosunku do przebiegu gruźlicy i odporności, tego na naszym materiale określić nie byliśmy w stanie.

Co do klasyfikacyi stanów chorobowych, to narówni z innymi sprawozdawcami w tym przedmiocie stoimy przed trudnością takiego ugrupowania materiału, któreby dawało należyte o nim wyobrażenie. Naszem zdaniem i dla naszych celów mniej jest ważnem, czy dany podział opiera się na ugrupowaniu klinicznem mniej lub więcej celowem, niż to, aby był powszechnie przyjętym, trzymał w pewnych granicach indywidualną interpretacyę sprawozdawców i umożliwiał porównanie z innymi tego rodzaju wykazami. Dla tego biorąc za podstawę przyjętą na VI międzynarodowym kongresie przeciw gruźliczym klasyfikacyę *Turbana-Gerhardta*, okresy oznaczamy nie liczbami, a skróconą charakterystyką rozmiarów zmian chorobowych. Pomijamy przytem charakterystykę każdego płuca z osobna, a zgodnie z zasadą *a potiori fiat denominatio* klasyfikujemy okres według stanu strony więcej chorej.

Zatem mieliśmy:

1) ze zmianami w jednym szczycie . . .	6 osób —	3,5%
2) ze zmianami w dwóch szczytach lub zmianami jednego płatu . . .	104 „ —	60,1%
3) ze zmianami większymi, niż jednego płatu oraz z wielkimi rozpadowemi zmianami lub gruźlicą ogólną . . .	63 „ —	36,4%
Razem . . .	173 osób —	100%.

Niewielkich zmian opłucnej nie uwzględniamy, zmiany zaś duże zaliczamy do powikłań.

Z innych powikłań wyszczególniamy następujące: błonica paciorkowcowa u 1 chorego; gruźlicę krtani u 3; ozena cuchnąca u 1; rozlane gruźlicze zapalenie oskrzeli u 4; zapalenie oskrzeli cuchnące u 2; rozedma płuc u 4; zapalenie opłucnej u 4; dychawica oskrzelowa u 3; gruźlica gruczołów oskrzelowych u 4; zapalenie jelit przewlekłe u 6; przetoka odbytnicy

u 1; zlepane zapalenie otrzewnej u 1; gruźlica kiszek u 4; przetoka po operacji ropnia wyrostka robaczkowego u 1; przewlekłe zapalenie nerek u 2; rzerączka przewlekła u 2; zapalenie ster-czu gruźlicze u 1; wewnątrz jednostronny u 1; wysiękowe zapalenie osierdzia po postrzale u 1; niedomykalność zastawki dwudzielnej wyrównane u 1; zwężenie ujścia aorty u 1; przewlekłe pourazowe zapalenie stawu kolanowego u 1; kręcz mięśniowy (*Torticollis*) u 1; zrost po zapaleniu kręgów karku u 1; przymiot u 1; padaczka u 1; ropne zapalenie gruczołów chłonnych u 2, chroniczne zapalenie spojówek u 2. Nadto prawie u wszystkich napotykaliliśmy nie-żyty gardła i chorobliwą wrażliwość nerwową.

Krwioplucie notowaliśmy u 24, krwotoki u 10.

Ciepłotę obserwowaliśmy następującą:

- 1) prawidłową do 37°C i podwyższoną do $37,4$ u 134
- 2) stan podgorączkowy od $37,4$ do 38° u 23
- 3) gorączkę od 38°C do 40°C u 15

Ciepłota obniżyła się u 37, pozostała bez zmiany u 38, podniosła się u 24, ustąpiła zupełnie u 32.

Regularnie co 15 dni dokonywane pomiary wagi przewa-żnie wykazywały znaczny przybytek:

69	kuracyuszom	przybyło	poniżej	4	klgr.
37	"	"	od 4 do 7	"	"
21	"	"	od 7 do 10	"	"
16	"	"	od 10 do 15	"	"
3	"	"	16,2, 18,1, 20,0	"	"

Z powodu ciężkiego stanu nie ważono 12. Nie przybyło 6. Ubyło 9-ciu chorym.

Kuracya polegała na stosowaniu znanych metod sanato-ryalnych z uwzględnieniem właściwości indywidualnych: we-randowanie, sypianie przy uchylonych oknach, nacierania, umiarkowany ruch, okłady, bańki etc. wspierane w odpowie-dnich razach przetworami aptecznymi. Pędzlowanie gardła lub nosa, wstrzykiwania podskórne i inne zabiegi ściśle lekarskie wykonywali asystenci w oznaczonych godzinach. W nielicznych wypadkach stosowaliśmy tuberkulinę Beraneck'a sposobem Sah-li'ego — obserwacyi jednak w tym kierunku mamy bardzo nie-wiele. Aby dać możność naszym kuracyuszom używania nieco więcej ruchu poczyniliśmy na letnie miesiące pewne zmiany w rozkładzie godzin werandowania, a mianowicie: od 10-tej do 11, od 11:30 do 12:45, od 2:30 do 4, od 6 do 6:45 i od 8

do 9:30; na zimowe miesiące dawny rozkład pozostaje obowiązującym.

Zawdzięczając uprzejmości Dra K. Dłuskiego, jednej z naszych kuracyuszek w kierowanym przezeń sanatorium kilkakrotnie robioną była, sztuczna odma opłucnowa.

Na wyszczególnienie zasługują także poczynione próby leczenia słonecznego (Heliotherapii). Stwierdziwszy po szeregu obserwacji na werandach naszego Domu Zdrowia insolację bardzo silną, poddawaliśmy dwóch naszych chorych, ochraniając starannie głowę i klatkę piersiową, działaniu promieni słonecznych. Wybrane przez nas wypadki były: 1) zleпно-wysiękowa gruźlica otrzewnej i 2) zropiałe gruczoły chłonne policzka.

Zwłaszcza pierwszy ze względu na umiejscowienie nadawał się znakomicie do nasłonecznienia, dlatego podajemy w krótkości przebieg jego choroby: Młodzieniec M. N. lat 18. Ciepłota do 38°. W płucach: naciek górnego płatu prawego i szczytu lewego, zrosty prawej opłucnej; brzuch wzdęty, twardy, tkliwy, powłoki napięte, trudno ustępują pod uciskiem; w górnej części brzucha głębokie chęłbotanie, w dolnej połowie wyczuwają się całe zwoje twardych, bolesnych o nieprawidłowym kształcie guzów. Ogólny stan lichy. Po dwóch tygodniach leżenia w łóżku ciepłota opada. Poddajemy brzuch jego nasłonecznianiu, początkowo od 15 minut i dochodzimy stopniowo do 2½ godzin dziennie. Po czterech tygodniach brzuch chorego zmienił się do niepoznania: zabarwienie ciemno-brunatne jaskrawo odbija się od białej skóry reszły ciała; brzuch miękki, elastyczny, niewzdęty, niebolesny, guzów wyczuć nie można, żadnych zaburzeń kiszkowych, stan bezgorączkowy, w płucach wyraźna poprawa, na wadze przybyło 7,8 kl.; wyjechał w stanie kwitnym.

Drugi nasz chory równie znacznie się poprawił, nasłonecznianie jednak musiało być stosowaniem mniej energicznie z powodu występujących bólów głowy.

Zdumiewające te wyniki zachęcają nas w wysokim stopniu do stosowania za przykładem *Bernharda* i *Rolliera* nasłoneczniania przy gruźlicy obwodowej, tak często napotykaney u naszych kuracyuszy.

Nadmienić jeszcze należy, że w roku bieżącym ku pouczeniu i rozrywce naszych chorych odbywały się w sali Domu Zdrowia pogadanki naukowe, amatorskie przedstawienia i wieczorki muzykalno-deklamacyjne. Wymieniamy: pogadankę o gruźlicy lekarza Domu Zdrowia Dra W. Umiastowskiego; odczyt

p. B. Wigilijewa o klimacie zakopiańskim i p. Dra M. Limanowskiego o powstawaniu Tatr i pięć wieczorków, urządzonych przez kuracjuszy za wiedzą i pod kontrolą lekarzy, oraz 3 wieczorki zbiorowe.

Na takiej oto pracy zeszedł nam rok sprawozdawczy. Nie do nas należy sąd o tem, jak z wziętych na się obowiązków zdołaliśmy się wywiązać. Powiedzieć możemy tylko: *fecimus quod potuimus*.

A wynik tej pracy? — U 125 kuracjuszy, którzy w roku bieżącym Dom Zdrowia opuścili, notujemy następujące wyniki

1) wyraźną poprawę i zdolność do pracy u	43	—	34,4%
2) poprawę i względną zdolność do pracy u	57	—	45,6%
3) stan bez zmiany u	8	—	6,4%
4) pogorszenie u	13	—	10,4%
5) śmierć	4	—	3,2%
Razem	125	—	100%

Kończąc na tem sprawozdanie nasze, poczuwamy się do obowiązku złożenia podziękowań tym pp. lekarzom, którzy prze cały rok z bezinteresowną gotowością wystawiali kandydatów do Domu Zdrowia świadectwa lekarskie, a przedewszystkiem WP. Prof. Dr. R. Renckiemu we Lwowie, WP. Doc. J. Łatkowskiemu w Krakowie, WP. Dr. Erbrichowi w Warszawie, oraz tym WPanom Dyrektorom szpitali krajowych w Galicyi, którzy przez nas o to uproszeni byli. Również i WP. G. Nowotnemu w Zakopanem za udzielaną naszym chorym poradę chirurgiczną.

Zakopane, lipiec 1913.

Dr. E. Brzeziński
dyrektor.

Dr. W. Umiastowski
1-szy asystent.

Колѣзники

КОМОРИЦА ИЛИ ЗАКОМРИЦА

КОМОРИЦА ДОМЪ СВОЕГО ПРАВОУ НЕ МОЖЕМА БОГАТИ

КОМО КОМО КОМО

KOŁO KRAKOWSKIE TOWARZYSTWA DOMU ZDROWIA UCZĄCEJ SIĘ MŁODZIEŻY POLSKIEJ „POMOC BRATNIA“ W ZAKOPANEM.

Koleżanki i Koledzy!

Gdy zagranicą akcja przeciwgruźlicza robi olbrzymie postępy, u nas gruźlica szerzy się w zastraszający sposób, wyrządzając szkody, wobec których trzeba ją zaliczyć do najdotkliwszych klęsk społeczno-narodowych.

Obcą jest świadomości społeczeństwa potrzeba akcji obronnej. Brak jest sanatorjów ludowych — tak skutecznego środka zwalczania gruźlicy w środowiskach, gdzie najwięcej ofiar zabiera; a nieliczne — dostępne warstwom niezamożnym — które powstały dzięki ofiarności lub wysiłkowi zbiorowemu jednostek, z trudem walczą o możliwość dalszego istnienia.

Do tych ostatnich należy Dom Zdrowia Tow. „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem. W r. 1900 grono kolegów zawiązało w Zakopanem stowarzyszenie celem wybudowania sanatorjum dla młodzieży chorej na gruźlicę. W pierwszych latach istnienia umieszczano chorych w wynajmowanych domkach, a w roku 1911 Dom Zdrowia przeniesiono do własnej posiadłości. Aby zaś dać możliwość leczenia się chorym kolegom, którzy z małemi wyjątkami nie są w stanie ponosić kosztów kuracji, powstały w miastach uniwersyteckich Koła Tow., których głównym zadaniem jest udzielanie zapomóg kuracjuszom Domu Zdrowia, spiesząc w ten sposób Tow. i ogółowi akad. z poważną pomocą.

Koło krakowskie w czasie 10 letniego istnienia umieściło w Domu Zdrowia 122 kolegów i udzieliło im — dzięki przedewszystkiem ofiarności koleżeńskiej — zapomóg w kwocie 17.000 koron.

Ale ilość chorych z roku na rok wzrasta niewspółmiernie z funduszami Koła.

I dlatego, rozpoczynając 11-ty rok działalności, zmuszeni jesteśmy zwrócić się do Was, Koledzy i Koleżanki, o wydatniejszą pomoc.

Zapisujcie się na członków!

Nie odmówcie nam jednorazowo kilkuhalerzowych datków!

Odwołujemy się do Waszego poczucia koleżeńskiego i obywatelskiego obowiązku!

Sądzymy, że Dom Zdrowia — przez młodzież dla młodzieży założony — musi i może liczyć na Waszą pomoc i opiekę nad nim.

Listopad 1913 r.

*Zarząd Koła Krakowskiego
Towarz. „Pomoc Bratnia“
w Zakopanem.*

Lokal Tow.: Collegium Novum, sala Nr. 2. — Dyżury w poniedziałki i czwartki od godziny 2—3
Wpisowe 1 kor., roczna wkładka członka zwyczajnego 2 korony.

DRUKARNIA NARODOWA
W KRAKOWIE

W SPRAWIE T-WA DOMU ZDROWIA UCZĄCEJ SIĘ MŁODZIEŻY POLSKIEJ „POMOC BRATNIA“ W ZAKOPANEM.

Walka z gruźlicą, — oto hasło, które rozbrzmiewa coraz głośniejsze na całym obszarze cywilizowanego świata. Jednym z potężnych środków tej walki są sanatoria, zakładane dla zamożnych i ubogich, dla wszelkich warstw społecznych. Nasze społeczeństwo zdobyło się zaledwie na kilka takich placówek, lecz ze smutkiem wyznać należy, że jeszcze nie wszyscy dość oceniają ich wielką doniosłość.

W Zakopanem istnieje od lat kilkunastu Dom Zdrowia „Pomoc Bratnia“ dla piersiowo chorej uczącej się młodzieży. Założony został przez garstkę ubogiej młodzieży, usiłującej za swe bratnie grosze wyrwać śmierci chorych kolegów. Z kilkuset koronami w rękę porwała się ta garstka do wielkiego czynu i pracowała wytrwale, z zaparciem się siebie. Dzięki ofiarności ogółu i kilku większym zapisom i darom, zdobyto po jedenastu latach piękną, obszerną posiadłość, na której wznoszą się dziś 3 domy — dla młodzieży męskiej, dla młodzieży żeńskiej, oraz pawilon gospodarczy z dużą salą, leżalnią etc. Dom Zdrowia, zrazu mieszczący się w najętym domu góralskim, przekształcił się powoli na dobrze urządzone i wzorowo prowadzone Sanatorium dla 50 osób. Od lat dwunastu spełnia on coraz lepiej swe szczytne posłannictwo, — społeczeństwo zawdzięcza mu już setki uratowanych jednostek.

Niestety „Pomoc Bratnia“ znajduje się w ciężkich warunkach finansowych, gdyż ma duże zobowiązania pieniężne, pozostałe po budowie; ponieważ zaś opłata od osoby pokrywa zaledwie w $\frac{2}{3}$ rzeczywiste koszty, resztę musi Dom Zdrowia zdobywać bądź w postaci składek członków założycieli (200 koron jednorazowo), członków wspierających (20 kor. rocznie), członków nadzwyczajnych (10 kor. rocznie), członków zwyczajnych (2 kor. rocznie — słuchacze wyższych zakładów naukowych), bądź w formie przedsięwzięcia filantropijnego.

Czyżby nie należało tego ostatniego źródła niepewnych dochodów, tego systemu wymuszonych ofiar, zastąpić pomocą dobrowolną, stałą lub doraźną? Wszak idzie tu o sprawę bliską i drogą wszystkim, wszak idzie o ratowanie młodych istnień, które jeszcze ocalić można.

Któż z nas niema wśród swoich najbliższych takich, których tej strasznej chorobie wyrwać nie mógł? W imię tych bolesnych i drogich wspomnień, dajmy w sposób dostojny, w formie ofiary świadomej to, na co nas stać! Niech ta pomoc będzie ogólnym podatkiem zdrowych dla chorych, starszych dla młodych, kolegów dla kolegów! Stwórzmy dla tej, na wzniosłych zasadach solidarności koleżeńskej opartej instytucji, trwałe podstawy bytu, zapisując się na jej członków, lub przesyłając datki jednorazowe, dla pokrycia długu po budowie, pod adresem Zarządu Towarzystwa Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem.

Henryk Sienkiewicz

*Prof. Ignacy Chrzanowski
Dr Tomasz Janiszewski
Prof. Dr Stanisław Pareński
Dr Józef Surzycki
Prof. Dr Bolesław Wicherkiwicz
Dr Lesław Gluziński
Prof. Dr Antoni Mars
Red. Dr Aleksander Vogel*

*Emilia Hersowa
Marya hr. Sobańska
Prof. Dr Ignacy Baranowski
Ks. Jan Gralewski
Dr August Łogucki
Dr Alfred Sokołowski
Dr Edward Zieliński*

*Henryk Grohmann
Marya ks. Sułkowska
Eleonora Szczeniowska
Marya hr. Tarnowska*

Zakopane, 1913 r.

"POMOC BRATNIA" W ZAKOPANEM.

W SPRAWIE TWA DOMU ZDROWIA UCZĄCEJ SIĘ MŁODZIEŻY POLSKIEJ

Walka z gruźlicą — oto hasło, które rozbrzmiewa coraz głośniej na całym obszarze cywilizowanego świata. Jednym z potężnych środków tej walki są sanatoria, zakładane dla chorych i ubogich dla wszelkich warstw społecznych. Nasze społeczeństwo zdobyło się zaledwie na kilka takich placówek, lecz ze smutkiem wyznać należy, że jeszcze nie wszyscy dość odcinają ich wielką doniosłość.

W Zakopanem istnieje od lat kilkunastu dom zdrowia „Pomoc Bratnia” dla piersiowo-chorych uczącej się młodzieży. Założony został przez garstkę ubogich młodzieży, usiłującej za swe bratnie grosze wytrwać śmierci chorých kolegów. Z kilkunastu koronami w rękę porwała się ta garstka do wielkiego czynu i pracowała wytrwale z zaparciem się siebie. Dzięki ofiarności ogółu i kilku wiewsyxym zapisom i darom, zdobyła po lednastu latach piękny, obszerny posiadłość, na której wznożyła się dziś 3 domy — dla młodzieży męskiej, dla młodzieży żeńskiej, oraz pawilon gospodarczy z dużą salą, kuchnią etc. Dom zdrowia stał mieszczący się w najpiękny dom na góralskim, przekształcił się powoli na dobrotę utrzymanie i wzorowo prowadzone Sanatorium dla 50 osób. Od lat dwunastu spełnia on coraz lepiej swe szczytne poslanictwo — społeczeństwo zadowolone mu już setki uratowanych jednostek.

Niestety „Pomoc Bratnia” znajduje się w ciężkich warunkach finansowych, gdyż ma duże zobowiązania pieniężne, pozostałe po budowie, ponieważ zaś opłata od osoby pokrywa zaledwie w 1/3 rzeczywiste koszty, resztę musi Dom Zdrowia zdobywać bądź w postaci składek członków zwyczajnych (10 kor. rocznie), członków zwyczajnych (20 kor. rocznie) — składek wyższych (zakładów bankowych), bądź w formie przedsiębiorstw filantropijnych.

Czyby nie należało tego ostatniego źródła niepewnych dochodów, tego systemu wymuszonych ofiar, zastąpić pomocą dobrowolną, stałą lub doradczą? Wszak idzie tu o sprawę bliską i drogą wszystkim, wszak idzie o ratowanie młodych istnień, które jeszcze ocalić można.

Ktoż z nas mienia wśród swoich najbliższych takich, których tej słusznej chorobie wyrwać nie mógł? W imię tych bolesnych i drogień wspomnień, dajmy w sposób dostojny, w formie ofiary świadomej to, na co nas stać! Niech ta pomoc będzie ogólnym podaniem zdrowych dla chorých, starszych dla młodych, kolegów dla kolegów! Stworzmy dla tej na wzniósłych zasadach solidarności koleżeńskiej opartej instytucji, trwałe podstawy bytu, zapisując się na jej członków, lub przesyłając datki jednorazowe, lub pokrycia długu po budowie, pod adresem Zarządu Towarzystwa Doma Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia” w Zakopanem.

Henryk Sienkiewicz

Henryk Sienkiewicz
Marek Ks. Sulkowski
Gleonor Szczeniowski
Marek hr. Tarnowski

Emilia Hirsowa
Marek hr. Szoborski
Prof. Dr. Józef Branasowski
Ks. Jan Głowacki
Dr. August Kozłowski
Dr. Alfred Sokolowski
Dr. Edward Zielinski

Prof. Ignacy Chrząstowski
Dr. Tomasz Janiszewski
Prof. Dr. Stanisław Potocki
Dr. Józef Szupski
Prof. Dr. Bolesław Wicherkiwicz
Dr. Lesław Głuchowski
Prof. Dr. Antoni Mars
Red. Dr. Aleksander Poyel

Zakopane, 1913 r.